

PATVIRTINTA
Kauno miesto savivaldybės tarybos
2005 m. birželio 16 d.
sprendimu Nr. T-310
(Kauno miesto savivaldybės tarybos
2008 m. liepos 17 d.
sprendimo Nr. T-355 redakcija)

**KAUNO MIESTO 2005-2015 M.
STRATEGINIO PLANO PAKEITIMAS
2008-2015 METŲ LAIKOTARPIU**

TURINYS

<u>IVADAS</u>	3
<u>1. FIZINĖ APLINKA</u>	5
1.1. Miesto teritorija.....	5
1.2. Gamtinė ir kultūrinė aplinka.....	5
1.3. Urbanistinė aplinka.....	5
<u>2. VISUOMENINĖ APLINKA</u>	6
2.1. Miesto valdymas.....	6
2.2. E-miestas.....	7
<u>3. SOCIALINĖ APLINKA</u>	8
3.1. Gyventojai ir jų kaita.....	8
3.2. Būstas ir gyvenamoji aplinka.....	9
3.3. Švietimas ir ugdymas.....	9
3.4. Mokslas ir studijos.....	10
3.5. Sveikatos apsauga.....	11
3.6. Socialinė priežiūra.....	11
3.7. Kultūra ir menas.....	13
3.8. Sportas.....	14
3.9. Viešoji tvarka ir saugumas.....	14
<u>4. EKONOMINĖ APLINKA</u>	15
4.1. Investicijos.....	15
4.2. Nedarbas ir gyventojų užimtumas.....	16
4.3. Pramonė.....	16
4.4. Prekyba ir paslaugos.....	17
4.5. Statyba.....	18
<u>5. SUSISIEKIMAS, INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA</u>	19
5.1. Transportas ir logistika.....	19
5.2. Inžinerinis aprūpinimas.....	20
<u>6. KAUNO MIESTO ESAMOS BŪKLĖS SSGG ANALIZĖ</u>	21
<u>7. KAUNO MIESTO STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ĮVERTINIMAS</u>	23
<u>8. KAUNO MIESTO 2005–2015 METŲ STRATEGINIO PLANO 2006 METŲ PRIEMONIŲ VYKDYMO ANALIZĖ</u>	23
.....	25
<u>9. Kauno miesto vizija</u>	25

IVADAS

Strateginio planavimo procesas ir jo galutinis rezultatas – strateginis planas – kartu su jo įgyvendinimui parengtomis programomis ir projektais sisteminiu požiūriu yra tiek savivaldybių, tiek regionų bendruomenių plėtros pagrindas. Strateginį planavimą progresyvos bendruomenės naudoja savo ateities kontroliavimui. Strateginis planavimas yra nuolat vykstantis nesibaigiantis procesas.

Strateginio plano tikslas yra remiantis išskirtais privalumais ir trūkumais nustatyti savivaldybės vaidmenį šalies ir tarptautiniame kontekste, suformuluoti plėtros perspektyvas, siekiant nukreipti viešąsias ir privačias investicijas į didžiausią naudą duodančias priemones savivaldybėje ir už jos ribų. Viena iš esminių priežasčių, lemiančių strateginio plano poreikį, efektyvus turimų išteklių arba planuojamų gauti lėšų panaudojimas.

Kauno miesto strateginis planas 2005-2015 m. yra kompleksinis teisinis strateginio planavimo dokumentas, kuriuo nustatoma miesto plėtros bendroji strategija ir priemonės jai įgyvendinti.

Planas nustato plėtros prioritetus, tikslus, priemones šiai strategijai įgyvendinti bei įgyvendinimo etapus ir preliminarinius finansavimo poreikius. Kauno miesto strateginis planas sujungia į vieningą sistemą miesto, šalies ir regiono plėtros prioritetus, didinančius miesto konkurencingumą bei miesto ekonominę, socialinę bei aplinkos kokybę. Nustatyti strateginiai prioritetai leidžia optimaliai koncentruoti visų strategiją įgyvendinančių jėgų pastangas tiek pirmaeiliams uždaviniams, tiek ilgalaikiams tikslams įgyvendinti.

Strateginio plano korektūros sprendimai, kurių vykdytoja yra Kauno miesto savivaldybė, yra privalomi Savivaldybės tarybos nariams bei Administracijos struktūriniais padaliniais ir pavaldžioms įstaigoms bei įmonėms, jei tvarkomaisiais dokumentais nenurodyta kitaip. Kitiems Kauno miesto piliečiams, įstaigoms, organizacijoms strateginio plano sprendiniai yra informacinio pobūdžio medžiaga, ir gali būti privalomi tuomet, kai tai įforminama atitinkamais susitarimais.

Kauno miesto 2005-2015 m. strateginio plano korektūra 2008-2015 m. laikotarpiui (toliau Strateginio plano korektūra) parengta vadovaujantis 2002 m. birželio 6 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 827 patvirtinta *Strateginio planavimo metodika (nauja redakcija nuo 2007-02-23)*, 2002 m. spalio 4 d. LR Vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 482 patvirtinta *Regionų plėtros planų parengimo ir atnaujinimo metodika*, Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategija, 2007-2013 m. veiksmų programomis.

Strateginio plano korektūros koordinatorius Kauno miesto savivaldybės administracijos Strateginio planavimo skyrius, vykdytojas viešoji įstaiga „NPR“ (Nacionalinių projektų rengimas).

Miesto plėtros strateginio planavimo tikslai yra suskirstyti į miesto ir Savivaldybės. Miesto plėtros strateginiai tikslai yra nustatomi miesto bendros plėtros labui, specialistų rekomenduojami miestą kuriančioms grupėms – piliečiams, įstaigoms, organizacijoms, interesų grupėms, kaip informaciniai – valstybės, tarptautinėms ir Europos Sąjungos institucijoms ir organizacijoms.

Savivaldybės veiklos strateginiai tikslai ilgalaikės miesto plėtros kontekste yra skirti suformuoti ilgalaikę savivaldybės veiklos strategiją miesto plėtros labui.

Miesto plėtros strateginiai tikslai:

1. subalansuoti plėtoti Kauno miesto ekonominę, socialinę ir fizinę aplinką;
2. didinti miesto konkurencingumą ir patrauklumą, gerinti miesto įvaizdį;
3. nustatyti ekonominės veiklos kryptis, patraukliausias investicijų sritis;
4. remti universitetų, mokslo įstaigų ir aukštųjų mokyklų iniciatyvas ir veiklas, nukreiptas į mokslo ir studijų potencialo didinimą, mokslinių tyrimų infrastruktūros plėtrą, inovacijų diegimą ir žinių visuomenės kūrimą mieste;
5. sudaryti sąlygas sveikai, saugiai, darniai ir veržliai visuomenei vystytis;
6. gerinti miesto gamtinę, kultūrinę aplinką, jo turistinį patrauklumą;
7. gerinti gyventojų gyvenimo sąlygas, miesto aplinkos kokybę;
8. plėtoti ir gerinti miesto susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą.

Savivaldybės strateginiai tikslai:

1. parengti Kauno miesto savivaldybės ilgalaikių priemonių, skirtų vykdyti valstybės deleguotoms funkcijoms ir įgyvendinti valstybės ir miesto politiką švietimo, socialinėje, sveikatos apsaugos ir kitose srityse strategiją, priemonių planą ir strategijos įgyvendinimo priežiūros rodiklius;
2. numatyti Kauno miesto savivaldybės ilgalaikių strateginių proveržių kryptis ir priemones miesto plėtros, infrastruktūros, konkurencingumo ir patrauklumo didinimo, investicijų skatinimo, aplinkosaugos, kultūros vertybių saugojimo bei kitose strateginėse srityse, apibrėžti strategijos įgyvendinimo priežiūros rodiklius;
3. pateikti informacinės visuomenės plėtros bei miesto valdymo tobulinimo strategiją, priemones ir strategijos įgyvendinimo priežiūros rodiklius;
4. pateikti pirmaeiles, neatidėliotinas priemones, duodančias greitą poveikį miesto plėtrai.

1. FIZINĖ APLINKA

1.1. Miesto teritorija.

Kaunas yra patogioje geografinėje padėtyje: miestas įsikūręs centrinėje Lietuvos dalyje, apsuptas demografiškai ir struktūriškai subalansuotų apylinkių bei socialiai ir ekonomiškai panašiai išsivysčiusių rajonų. Miesto svarbą šalies ir tarptautiniu mastu didina Kauną kertantys du tarptautiniai Kretos transporto koridoriai (I “Via Baltica” ir IXB Kijevas – Klaipėda), oro uostas bei geležinkelio trasos.

Kaunas yra ketvirtas pagal dydį Baltijos valstybių miestas (po Rygos, Vilniaus ir Talino), užimantis 157 km² teritorijos. Pagal gyventojų tankumą Kaunas užima antrą vietą Lietuvoje – 2281 gyventojų 1 km² (Panevėžys – 2291, Klaipėda – 1897, Vilnius – 1383)¹

Pagal Europos Sąjungos klasifikaciją, Kaunas priskiriamas urbanizuotų žemės ūkio teritorijų kategorijai: apie 54,8 proc. visos teritorijos užima statiniai, 2,2 proc. – kitos paskirties objektai, 16,9 proc. – miškai (miško žemė), 11,9 proc. – žemės ūkio naudmenos, 8,1 proc. – vandens telkiniai ir 6,1 proc. – keliai².

Nors Kaunas yra vidutiniškai urbanizuotas su gerai išplėtotu gatvių tinklu, tačiau jo darniai plėtrai trukdo sudėtingos fizinės sąlygos, žemėnaudos problemos bei dalyje teritorijos menkai išplėtotą fizinę infrastruktūrą.

1.2. Gamtinė ir kultūrinė aplinka

Vertingiausieji, lemiantys pozityvią miesto plėtrą, Kauno miesto kraštovaizdžio gamtiniai komponentai yra Nemuno ir Neries upės ir jų mažesnieji intakai, jų slėnių reljefo formos ir žalieji šlaitai, išlikę mažai urbanizuoti miškų masyvai ir kiti žalieji plotai. Dauguma vertingiausių gamtinių komponentų patenka į saugomas teritorijas. Miesto ribose yra dalis Kauno marių regioninio parko, trys kraštovaizdžio draustiniai, keletą zoologinių draustinių ir nemažai pavienių saugomų gamtos objektų.

Vertingą kultūrinę aplinką, didinančią miesto patrauklumą, sudaro istorinės miesto teritorijos bei pavieniai kultūros paveldo objektai ir vietovės. Keturi istorinės raidos etapai Kaune suformavo skirtingas kultūros paveldo zonas: Senamiestį, Naujamiestį, Žaliakalnį ir sovietmečio statybos rajonus. Kultūrinės ir visuomeninės vertės požiūriu įdomiausias miesto dalys yra Senamiestis su Vilniaus gatve, Rotušės aikšte, Katedra bei kitais Senamiesčio kultūros paminklais, ir Naujamiestis su Laisvės alėja, Vienybės ir Nepriklausomybės aikščių kultūros paveldo objektais, Žaliakalnio ir Ažuolyno objektai. Toliau nuo centro pažymėtina Aukštoji Freda su botanikos sodu, Pažaislio vienuolyno architektūros ansamblis, buvusios Kauno tvirtovės gynybinis kompleksas.

Kauno miesto geografinė padėtis, gamtos sąlygos, kultūros vertybės ir urbanistinė struktūra sudaro palankias sąlygas gyvenimui, darbui ir poilsiui bei kultūriniam turizmui plėtoti.

Pagrindiniai aplinkos teršėjai Kauno mieste yra transportas, pramonės ir energetikos įmonės. Miesto dalyse, kuriose yra dideli transporto srautai yra didelis oro užterštumas, kai kuriose dalyse triukšmo lygis viršija leistinas normas.

1.3. Urbanistinė aplinka

Kauno mieste yra susiformavusi žvaigždinio tipo urbanistinė struktūra iš tarpusavyje besikaitaliojančių aktyviųjų, stabiliųjų, atsvaros erdvių ir jungčių tarp jų.

Aktyviųjų Kauno miesto erdvių branduolys – vertingiausios istorinės miesto dalys Senamiestis (144 ha) ir Naujamiestis (314 ha). Komercinį patrauklumą prarandančius Kauno senamiestį ir naujamiestį būtina atnaujinti, vykdyti darnią šios centrinės miesto dalies plėtrą. 2007 metų birželio mėn. parengta senamiesčio atgaivinimo studija, Kauno senamiesčio plėtrai perspektyvas atveria Vilijampolėje, dešiniajame Neries krante, planuojama gyvenamųjų kvartalų statyba. Teritorijos, esančios greta centrinės dalies, savo kokybe ir būkle nusileidžia miesto centrinei daliai, tačiau turi potencialą tapti miesto centro

¹ Statistikos departamentas prie LRV 2007 m. pradžios duomenys <http://www.stat.gov.lt/> prieiga 2007 08 10.

² Lietuvos respublikos žemės fondas, VĮ Registrų centras, 2007 m. Sausio 1d. –P.10

tąsa - tai Savanorių pr. iki Žemaičių g., Juozapavičiaus pr. iki Geležinkelio g., pietrytinė Vilijampolė, Žemoji Freda, Aleksoto šiaurinė dalis. Pagrindinės linijinės aktyviosios erdvės - Savanorių pr., Žemaičių, Raudondvario ir Veiverių pl., A. Juozapavičiaus, Pramonės pr. lokalsios aktyviosios erdvės - tai V. Krėvės pr., Kovo 11-osios ir Bakanausko g.

Stabiliosios erdvės – tai gyvenamosios teritorijos su socialine infrastruktūra. Kauno miesto daugiabutės statybos teritorijos - Dainavos, Kalniečių, Eigulių ir Šilainių rajonai. Tiek šių rajonų aplinka, tiek ir gyvenamieji namai nerenovuojami, apiešti ir ilgainiui gali tapti netinkami gyventi. Sodybinių ir mažaaukščių namų rajonai - Žaliakalnis, Aleksotas, Aukštieji ir Žemieji Šančiai, Marvelė, Birutė yra monofunkciniai. Gatvių tinklas šiuose rajonuose yra tankus, tačiau jos yra siauros, nepritaikytos didesniems eismo srautams. Vilijampolės, Gričiupio ir Fredos rajonai - tai mišriai užstatyta teritorija (daugiabučiai, sodybiniai namai, pramonės teritorijos) su tankiu gatvės tinklu. Panemunė, Vičiūnai, Lampėdžiai bei Kleboniškis - tai buvusios poilsia vietės, užstatytos sodybiniais namais. Šie rajonai yra prie miško parkų, todėl sodybiniai sklypai turi didelę vertę. Rokai, Vaišvydava, Vytėnai, Romainiai - tai priemiestinės sodybinio užstatymo gyvenvietės, prijungtos prie Kauno miesto savivaldybės 1995 metais. Dalis žemės šiuose rajonuose yra žemės ūkio paskirties, neužstatytos bei dirvonuojančios.

Naujasodis ir Palemonas, dalis Aleksoto rajono - tipiški pramonės rajonai, suskirstyti dideliais ir labai dideliais sklypais, perkirstas gamybinio geležinkelio trasomis.

Atsvaros erdvės – gamtinės ir neužstatytos teritorijos, atsveriančios lokalią neigiamą urbanizaciją. Šiaurinę atsvaros erdvę Kauno mieste sudaro Kleboniškių miško parko masyvas. Šiaurės-vakarų erdvę sudaro Nevėžio slėnis, Romainių miško parkas (50 proc. tinka rekreacijai), Veršvos draustinis (dėl šlaitų didelio nuolydžio ir erozijos pavojaus rekreacijai netinkamas), Linkuvos dvaras, Šilainių parkas ir IX forto teritorija. Pietvakarių erdvę sudaro Noreikiškių (LŽŪU) teritorijos dalis, oro uosto teritorija, Aviacijos gamyklos ir Botanikos sodo teritorijos bei Kineriškių atragis. Pietinę erdvę sudaro Jiesios slėnio, Nemuno krantų ties Šančiais teritorijos. Pietrytinę erdvę sudaro Dubravos miškas, Sėmenos upelio slėnis, Kauno marių kairiojo kranto zona, Panemunės šilas, Ažuolyno parkas, Aukštųjų Šančių ažuolynas, Vytauto parkas, Ramybės parkas ir Nemuno salos parkas. Rytinę erdvę sudaro Palemono ir Pažaislio miškai, Amalių masyvo pietinėje atšakoje bei Palemono, Naujasodžio ir Dervalgonių miškų masyvai.

Kauno miestas glaudžiai susijęs su priemiestinėmis teritorijomis, kuriose yra išsidėstę gyvybiškai svarbūs miesto infrastruktūros objektai - miesto kapinės, Kauno tarptautinis oro uostas ir prie jo susikūrusi Kauno laisvoji ekonominė zona (LEZ) Karmėlavoje, miesto vandenvalos nuotekų dumblo utilizavimo laukai Ežerėlyje, miesto sąvartynas Lapėse. Svarbiausios miesto rekreacinės zonos – paplūdimiai, miško parkai, sodininkų bendrijų sodai prie Kauno marių, Nemuno, Neries, Nevėžio, Jiesios upių ir kitose vietose, šios zonos nėra tinkamai tvarkomos, jose neplėtojama lankytojams skirta infrastruktūra.

Darniai Kauno ir kai kurių kitų Respublikos miestų plėtrai trukdo stringantis nuosavybės teisių į žemę ir gyvenamuosius pastatus atkūrimo procesas. Nuosavybės teisės atkuriamos, atsiliekant nuo atitinkamuose įstatymuose nustatytų terminų, klausimų sprendimas dažnai persikelia į teismus. Statistikos departamento duomenimis, 2006 metais nuosavybės teisės į gyvenamuosius namus Kauno mieste atkurtos 97 savininkams; be to, iš savininkams grąžinamų namų išskeldintos 475 nuomininkų šeimos, šiam tikslui iš Savivaldybės biudžeto skirti 77,3 mln. Lt. Nepaisant žymiai pagerėjusių pastarųjų rodiklių, 2006 metais liko 831 gyvenamasis namas, kurį pretendavo susigrąžinti buvę savininkai, taip pat liko išskeldinti 786 nuomininkų šeimos. Žemės grąžinimo Kauno mieste procesas irgi išlieka komplikotas. Iki 2007 m. lapkričio mėn. nuosavybės teisė į žemę atkurta 42,4 proc. prašymus pateikusių asmenų. Eilėje atgauti žemę laukia apie 5,7 tūkst. asmenų, tačiau akivaizdu, kad apie 4,7 tūkstančio pretendentų turės rinktis kitą atsiskaitymo būdą. Tai lemia laisvos valstybinės žemės trūkumas, procesą stabdo ir laiku neparengiami detalieji planai. Viena svarbiausių sklاندus nuosavybės teisių atkūrimo kliūčių lieka nepakankami kompensavimo savininkams būdai.

2. VISUOMENINĖ APLINKA

2.1. Miesto valdymas

Kauno miesto savivaldybės taryba bei savivaldybės administracija turi vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas bei yra atsakingos už savivaldos teises ir savo funkcijų įgyvendinimą Kauno miesto bendruomenės poreikiams ir interesams. Savivaldybės funkcijas įgyvendina atitinkami jos struktūriniai padaliniai.

2007 metų gegužės mėn. sudarius Savivaldybės tarybos kolegiją, padidėjo Tarybos posėdžių konstruktyvumas, Tarybos nariai turi galimybę daugiau laiko skirti strateginiams klausimams, padidėjo Tarybos darbo skaidrumas ir viešumas. Kolegija, kurią sudaro meras, jo pavaduotojai ir kiti mero pasiūlyti bei Tarybos patvirtinti asmenys, sprendžia politinės valios reikalaujančius klausimus, dažniausiai susijusius su detaliesiais planais, Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervu.

Siekiant efektyviau valdyti Tarybos dokumentus, pagerinti rengiamų sprendimų projektų kokybę ir Tarybos ryšius su visuomene, 2007 metų birželio mėn. Kauno savivaldybėje sudarytas Tarybos sekretoriatas. Administracijos direktoriui nepavaldžiam sekretoriatui vadovauja meras, sekretoriata sudaro dokumentų skyriaus ir viešųjų ryšių specialistai. Tiek Sekretoriato, tiek Kolegijos funkcijos dėl šių struktūrinių padalinių naujumo kol kas nėra atliekamos optimaliai.

Svarbią vietą miesto ir apskrities valdyme užima Kauno regiono plėtros taryba, susidedanti iš apskrities viršininko, regiono savivaldybių merų ir deleguotų savivaldybių tarybų narių. Tarybai perduota pirminė ES struktūrinių fondų paramos projektų atranka, regioninių ir savivaldybių plėtros planų pagrindu Plėtros taryba tvirtina regiono investicinių projektų sąrašą 4 metų laikotarpiui.

Užtikrindama Tarybos posėdžių viešumą, Kauno savivaldybė 2007 metų spalio mėn. pirmoji Lietuvoje pradėjo tiesioginę Tarybos posėdžių transliaciją internetu. Tarybos posėdžiai taip pat transliuojami per regioninę televiziją.

Siekiant gerinti strateginį bei operatyvų Savivaldybės administracijos valdymą, būtina kelti Savivaldybės veiklos procesų efektyvumą, įvertinti atskirų veiklos sričių automatizavimo poreikius bei galimybes, užtikrinti vykdomų funkcijų tarpusavio sąsajas ir integraciją Savivaldybės veikloje. Šį tikslą planuojama pasiekti, pirmą kartą atliekant išorinį Savivaldybės veiklos auditą, įdiegiant viešojo sektoriaus apskaitos reformos principus bei Savivaldybės finansų valdymo ir apskaitos informacinę sistemą.

2006 metų gruodžio mėn. Kauno miesto Savivaldybės administracijoje dirbo 395 karjeros valstybės tarnautojai ir 502 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį. 2006 metais Administracijos darbuotojų kaita siekė net 39,66 proc. Toks aukštas rodiklis susijęs tiek su dažnu darbuotojų perėjimu dirbti į kitas pareigas pačioje Administracijoje dėl jos restruktūrizavimo, tiek su išėjimu iš darbo dėl žemų atlyginimų. Savivaldybėje daug dėmesio skiriama Administracijos darbuotojų mokymui ir kvalifikacijos tobulinimui. 2004 – 2006 metais kvalifikaciją kėlė 575 Savivaldybės darbuotojai; be to, kiekvienais metais kvalifikaciją kėlusiu darbuotojų dalis didėja.

Kauno savivaldybė, siekdama į viešųjų reikalų tvarkymą įtraukti kuo daugiau miesto bendruomenės, svarbiausius Tarybos sprendimus priima pirmiausia juos apsvarsčiusi su miesto gyventojais. Apie būsimus sprendimus rašoma dienraščiuose, kalbama radijo ir televizijos laidose, organizuojamos gyventojų apklausos, susirinkimai, sueigos.

Bendruomenių veikla Kaune reiškiasi per visuomenines organizacijas – bendruomenių centrus, kurių skaičius 2007 metais siekė 25. Veiklos koordinacijai 2004 metais įkurta Kauno bendruomenių centrų asociacija, pasirašyta Kauno miesto savivaldybės ir Kauno bendruomenių centrų bendradarbiavimo sutartis, vis dėlto daugelis bendruomenių centrų neturi savo patalpų, bendruomenių centrų lyderių pasiruošimas ir motyvacija nepakankama, be to, centrų veikloje dalyvauja tik nedidelė dalis tos vietovės gyventojų (gyventojų pasyvumas trukdo daugelio Kauno NVO plėtrai). Kauno bendruomenių centrų asociacijos, turinčios 19 narių, duomenimis, kiekvienas bendruomenės centras kasmet vykdo bent du projektus. Nacionalinius ir tarptautinius projektus vykdo tik pavieniai centrai (Aleksoto, Petrašiūnų). Bendruomenių, jaunimo ir socialinius projektus taip pat remia Nevyriausybinų organizacijų fondas.

Vilniaus, Klaipėdos, Panevėžio miestai įgyvendina priemones numatytas šių miestų įvaizdžio strategijose, rinkodaros programose, todėl yra tikslingai pristatomi šalies ir tarptautiniu mastu. Kauno miesto įvaizdis yra formuojamas nekordinuotai, nėra parengta Kauno miesto įvaizdžio strategija.

2.2. E-miestas

Kauno mieste, kaip ir visoje šalyje, sparčiai plečiasi *e-bankininkystės* paslaugos ir auga šių paslaugų vartotojų skaičius. *E-verslo* segmentas nepakankamai išvystęs paslaugas gyventojams, tačiau tarp atskirų įmonių *e-verslas* jau įgauna masinį pobūdį. *E-bendravimas* yra viena iš pagrindinių prižasčių naudotis internetu. Kauno mieste, kaip ir daugelyje kitų šalies savivaldybių, *e-valdžios* sektorius kol kas nėra pakankamai išplėtotas, mažai teikiama internetu viešųjų paslaugų. Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie LRV 2007 metais organizavo tyrimą, kurio duomenimis Kauno miesto savivaldybė į internetą yra perkėlus 66 paslaugas, t.y. 45 proc. visų paslaugų (Klaipėdos m. sav. – 75 proc., Vilniaus m. sav. – 74 proc., Panevėžio – 52 proc., Alytaus – 51 proc.).

Mieste pradėtas plėtoti *E-transporto* sektorius. 2007-2008 metais Kaune įgyvendinamas ES struktūrinių fondų remiamas projektas „Elektroninio bilieto viešajame transporte ir keleivių informavimo sistemos sukūrimas“. Įdiegus šią sistemą, keleiviai galės įsigyti norimo tipo skaitmeninius bilietus ir stotelėse sužinoti tikslų viešojo transporto atvykimo laiką. Šiuo metu jau yra sukurta Kauno viešojo transporto interneto svetainė su integruota elektroninio bilieto valdymo sistema adresu www.kvt.lt. Planuojama, jog *e-bilieto* savininkams nereikės mokėti už persėdimą iš vienos viešojo transporto priemonės į kitą. Sistema, kurios kūrimą tikimasi užbaigti 2008 metų gegužės mėn., skatins Kauno gyventojus kelionėms mieste rinktis viešąjį transportą.

2006 metų pradžioje pristatytame *e-Kauno* strateginiame plane 2006-2015 metams numatyti šios srities uždaviniai ir priemonės. Strategijoje iškeltų tikslų pasiekimui iš viso prireiks 372,875 tūkst. Lt. Beveik pusę lėšų bus siekiama gauti iš ES fondų ir kitos užsienio valstybių paramos, taip pat tam planuojama pritraukti daug privataus kapitalo. Vis dėlto nepakankamas finansavimas gali sutrukdyti pasiekti ambicingus *e-Kauno* strateginio plano tikslus.

E-miesto plėtrai palankias sąlygas sudaro gerai išplėtoti ryšių infrastruktūra. Sparčiai besivystant ryšių technikai ir teikiamų paslaugų šia įranga kiekiui, vis daugiau Kauno miesto gyventojų naudojami informacinių technologijų ir telekomunikacijų (ITT) paslaugomis. Augantis fiksuoto ir mobilaus telefoninio ryšio, interneto, televizijos teikėjų kiekis didina tarpusavio konkurenciją, o tai gerina paslaugų kokybę ir plečia teikiamų paslaugų spektrą. Dėl mažėjančių ITT paslaugų kainų, ITT paslaugos tampa prieinamos vis platesnei visuomenės daliai.

Nuo 2003 metų Kauno mieste ne tik sparčiai augo interneto vartotojų skaičius, bet ir vidutinė vieno vartotojo prieigos prie interneto tiekėjo tinklo sparta. Interneto tiekėjai nuolat didina savo tinklų pralaidumą, prisijungdami prie kituose miestuose esančių tinklų. 2004 - 2007 metais Kauno interneto paslaugų tiekėjų pralaidumai į pasaulinį interneto tinklą padidėjo keletą kartų. Kaune veikia Lietuvos mokslo ir studijų kompiuterių tinklas LITNET, teikiantis interneto paslaugą Lietuvos švietimo institucijoms. Bendras prie LITNET prijungtų institucijų skaičius siekia 900, o naudotojų skaičius – 200 tūkst. ribą. Nuo 2004 iki 2007 metų LITNET tarptautinio kanalo įrengto Kaune pralaidumas išaugo nuo 622 Mbps iki 1 Gbps. Kaune įsikūręs LITNET valdymo centras aktyviai dalyvauja šalies ir tarptautiniuose projektuose, iš kurių vienas svarbiausių yra Europos akademinio tinklo GEANT-2 projektas.

3. SOCIALINĖ APLINKA

3.1. Gyventojai ir jų kaita

2007 metų pradžioje Kaune gyveno 358,1 tūkst. žmonių, t.y. 10,6 proc. visų Lietuvos gyventojų. Nuo 2005 metų pradžios dėl neigiamos natūralios kaitos bei neigiamo migracijos saldo gyventojų skaičius Kauno mieste sumažėjo 1,6 proc. (Vilniuje – padidėjo 0,24 proc., Klaipėdoje – sumažėjo 1,5 proc.). Kauno mieste per 2000 – 2006 metus gyventojų skaičius sumažėjo net 7,1 procento.

Kauno mieste santykinai mažiau darbingo amžiaus ir daugiau pensinio amžiaus gyventojų nei Vilniuje ir Klaipėdoje. 2007 metais darbingo amžiaus gyventojai sudarė 64,4 proc. visų kauniečių (Vilniuje – 67,6, Klaipėdoje – 66,7), iki darbingo amžiaus – 16,1 proc. (Vilniuje – 15,3 proc., Klaipėdoje – 15,4 proc.), o pensinio amžiaus - 19,5 proc. (Vilniuje - 17,1 proc., Klaipėdoje - 18 proc.).

Žemas gimstamumo lygis, jaunimo emigracija lemia šalies gyventojų senėjimą. Kauno teritorinės statistikos valdybos duomenimis Kauno mieste, kaip ir visoje Lietuvoje, kasmet vis didesnę visuomenės

dalį sudaro pagyvenę žmonės, tai yra 60 metų ir vyresni gyventojai. 2007 metų pradžioje tokių asmenų Kauno mieste buvo 73 255 arba kas penktas (20,5 proc., 2005 metų pradžioje tai sudarė – 19,9 proc.). Santykinai didelė pensinio amžiaus Kauno miesto gyventojų dalis (2006 metais 1000-čiui darbingo amžiaus Kauno miesto gyventojų teko 302 senatvės pensininkai, Vilniuje - 253 ir Klaipėdoje - 269), mažėjantis gimstamumas ir didėjantis mirtingumas lemia neigiamą natūralų gyventojų prieauglio rodiklį.

3.2. Būstas ir gyvenamoji aplinka

2005-2006 metais Kauno mieste gyvenamasis fondas nežymiai didėjo ir gerėjo gyventojų apsirūpinimas gyvenamuoju plotu. Didžioji gyvenamojo fondo dalis mieste yra gerai aprūpinta komunaliniais patarnavimais.

2006 metais 1000-čiui Kauno miesto gyventojų teko 390 butų ir šis rodiklis viršijo Lietuvos vidurkį (384). Kauno mieste 2006 metais daugiau nei 84 proc. gyventojų gyveno 3 ir daugiau butų namuose (daugiabučiuose). Daugiau nei 80 proc. visų butų yra dviejų arba trijų kambarių. Daugiausia Kauno mieste yra dviejų kambarių butų (49 proc.), 97,5 proc. visų butų Kauno mieste yra privatūs.

Įvairių Kauno miesto dalių būsto fizinė būklė yra nevienoda: ji priklauso nuo pastatų amžiaus ir tipo. Kaunas išsiskiria didele avarinio gyvenamojo fondo dalimi (9,2 proc.) ir jame gyvenančių žmonių skaičiumi. Artimiausiu metu nemaža dalis gyvenamųjų namų gali tapti netinkami gyventi. Siekiant renovuoti gyvenamuosius namus ir sukurti humaniškesnę ir patrauklesnę gyvenamąją aplinką, Kauno mieste steigiasi daugiabučių namų savininkų bendrijos ir skiriamas didelis dėmesys būsto savininkų gebėjimų, tinkamai valdyti ir prižiūrėti būstą, ugdymui.

3.3. Švietimas ir ugdymas

Statistikos departamento duomenimis, Kauno mieste veikia išplėtotas švietimo ir ugdymo įstaigų tinklas. 2006 – 2007 mokslo metais veikė 187 švietimo ir ugdymo įstaigos. 76 ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankė 11263 vaikai. Bendrasis ugdymas organizuojamas 96 įstaigose, jas lankė apie 53973 vaikai ir moksleiviai. Kauno miesto savivaldybė nurodo, kad mieste veikia 79 ikimokyklinės įstaigos ir 87 bendrojo lavinimo įstaigos.

Kauno mieste kasmet mažėja besimokančiųjų skaičius, ypač bendrojo ugdymo įstaigose. Per metus Kauno mieste bendrojo lavinimo mokyklų mokinių skaičius sumažėjo 1,05 tūkst. arba 1,9 proc. Palyginus su 2000-2001 mokslo metais - besimokančiųjų skaičius bendrojo lavinimo mokyklose Kauno mieste siekė 61,2 tūkst., t.y. 7181 mokiniu arba 11,7 proc. daugiau negu 2006 - 2007 metais. Šalies bendrojo lavinimo mokyklose mokinių skaičius 2000 - 2001 mokslo metais lyginant su 2006 - 2007 mokslo metų mokinių skaičiumi buvo beveik 90 tūkst. arba 15 proc. didesnis. Didžiausią įtaką besimokančiųjų skaičiui turėjo mažėjantis mokyklinio amžiaus vaikų skaičius: nuo 2000 metų 7-19 metų amžiaus gyventojų skaičius Kauno mieste sumažėjo 13,9 tūkst. arba 20,2 proc., šalyje 7-19 metų amžiaus gyventojų skaičius nuo 2000 metų sumažėjo 107 tūkst. arba 15 proc.

Dėl mažėjančio gimstamumo ir nuolat mažėjančio mokinių skaičiaus mokyklos reorganizuojamos visoje Lietuvoje. Reorganizuojant mokyklas, siekiama ekonomiškai panaudoti moksleivių ugdymui skiriamas lėšas, pirmiausia sumažinant mokyklų pastatų eksploatavimo išlaidas, neišlaikant „tuščių“ mokymosi vietų. Kauno mokyklų reorganizavimo, vidaus struktūros pertvarkymo ir pertvarkos priemonių plane iki 2010 metų numatytos tokios pagrindinės pertvarkos: darželius-mokyklas pertvarkyti į darželius („Saulutė“, „Vaidilutė“, „Giliukas“, „Tukas“, „Žara“, „Žemyna“), J. Dobkevičiaus vidurinę mokyklą sujungti su Kazliškių pradine, vidurines sujungti su pagrindinėmis: Kovo 11-osios vidurinę su „Šaltinio“ pagrindine, Eigulių vidurinę su „Animos“ pagrindine, sujungti vidurines: Dainavos ir A. Stulginskio, „Aukuro“ ir „Pilėnų“, A. Timinskio ir A. Puškino, Jėzuitų gimnazijoje nebedėstyti pradinio ugdymo programos, gimnazijas „išgryninti“, paliekant tik 4 klasių ugdymą: „Aušros“, S. Dariaus ir S. Girėno, „Maironio“, „Varpo“, J. Jablonskio, taip pat į katalikiškas vidurines mokyklas arba gimnazijas pertvarkoma M. Šalčiaus vidurinė ir „Ažuolo“ vidurinė mokykla, į darželį – mokyklą su religine bendruomene pertvarkomas darželis – mokykla „Šviesa“.

Papildomas ugdymas organizuojamas bendrojo lavinimo mokyklose, taip pat 17 papildomojo ugdymo įstaigų. 2006 - 2007 mokslo metais Kauno mieste veikė 9 profesinės mokyklos, jas lankė apie 7,3 tūkst.

moksleivių. Dauguma šių mokyklų yra bendrosios paskirties dalis jų teikia perkvalifikavimo (kitos specialybės įgijimo), kvalifikacijos tobulinimo, suaugusiųjų mokymo paslaugas. Formalų ir neformalų darbo rinkos profesinį mokymą Kaune vykdo 41 licencijuota profesinio mokymo įstaiga. Jose suteikiama galimybė kelti profesinę kvalifikaciją, persikvalifikuoti bei įgyti pirminę kvalifikaciją.

Mokyklų pastatų būklės ir kabinetų bei patalpų atitikties Mokyklų aprūpinimo standartams įvertinimas 2005 metais rodo, kad mokyklų pastatų būklė nėra patenkinama, jiems sutvarkyti reikalingos didžiulės investicijos. Pagal pateiktas švietimo įstaigų paraiškas remontui reikia 80 mln. litų. Iš jų stogams - 30 mln. litų, langams - 30 mln. litų ir kitiems darbams (vamzdynui, elektrai ir kt.) 20 mln. litų. 2004 metais iš Savivaldybės biudžeto gauta 1,2 mln. litų, iš privatizacijos fondo – 3,3 mln. litų ir iš paskolos – 1 mln. litų. Buvo suremontuoti 29 švietimo įstaigų stogai ir 22 švietimo įstaigoms iš dalies renovuoti langai.

2005 metais darželių-mokyklų, pradinių, pagrindinių, vidurinių mokyklų ir gimnazijų kabinetų ir patalpų atitiktis mokyklos tipui pagal Mokyklų aprūpinimo standartus buvo tokia: I grupei (atitinka nuo 95 proc. iki 100 proc. privalomų rodiklių) priklauso 36 (45,57 proc.) švietimo įstaigos, II grupei (atitinka nuo 81 proc. iki 94 proc. privalomų rodiklių) priklauso 20 (25,32 proc.) švietimo įstaigų, III grupei (atitinka nuo 51 proc. iki 80 proc. privalomų rodiklių) priklauso 10 (12,66 proc.) švietimo įstaigų, IV grupei (atitinka iki 50 proc. privalomų rodiklių) priklauso 13 (16,46 proc.) švietimo įstaigų.

3.4. Mokslas ir studijos

Kauno mieste ir rajone veikia platus universitetų ir kolegijų tinklas.

2006 - 2007 mokslo metų pradžioje veikė 7 universitetai ir 5 kitų universitetų padaliniai. 6 iš jų yra valstybiniai savarankiški universitetai, vienas - nevalstybinis:

- Kauno Technologijos Universitetas yra viena didžiausių šalies aukštųjų mokyklų. Tai didžiausias techniškas universitetas Baltijos šalyse.
- Vytauto Didžiojo Universitetas yra humanitarinių ir socialinių, teologijos ir menų, politikos ir teisės mokslų centras Kaune.
- Kauno medicinos universitetas – didžiausia Lietuvos sveikatos specialistų rengimo aukštoji institucija, funkcionuojanti studijų, mokslo ir sveikatos priežiūros vienovės principu.
- Lietuvos Žemės Ūkio Universitetas - gilių ir stiprių mokslo ir studijų, skirtų žemės, miškų ir vandens ūkio plėtrai, tradicijų centras.
- Lietuvos veterinarijos akademija. - vienintelis Lietuvoje Veterinarijos ir Gyvulininkystės technologijos universitetas.
- Lietuvos Kūno Kultūros Akademija - vienintelis Lietuvoje modernus sporto universitetas.
- ISM Vadybos ir Ekonomikos Universitetas – pirmoji Lietuvoje nevalstybinė aukštoji vadybos ir ekonomikos mokykla. Jos veikla orientuota į vadybos ir administravimo mokslų kryptį.

Savarankiškų universitetų tinklą darniai papildė kitų universitetų padaliniai: Vilniaus universiteto Kauno humanitarinis fakultetas, Vilniaus dailės akademijos Kauno dailės institutas, Lietuvos muzikos akademijos Kauno fakultetas, Mykolo Romerio universiteto Kauno policijos fakultetas, Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Katalikų teologijos fakulteto padalinys - Kauno kunigų seminarija (katalikų dvasininkus rengianti aukštoji mokykla).

2006 - 2007 mokslo metais Kaune veikė 5 kolegijos (3 valstybinės: Kauno kolegija, Kauno technikos kolegija, S.Šalkauskio kolegija, 2 nevalstybinės kolegijos: VšĮ Kolpingo kolegija, V.A Graičiūno aukštoji vadybos mokykla). Studentų skaičius kolegijose 2006 - 2007 mokslo metais 7,3 tūkst. studentų.

Statistikos departamento duomenimis mokymosi aprėpties rodikliai rodo, kad vis daugiau jaunimo mokosi arba studijuoja. Palyginus su 2000-2001 mokslo metais vis daugiau jaunimo siekia aukštojo mokslo. Kauno mieste 2000-2001 metais aukštojo mokslo siekė 31,3 tūkst. jaunuolių, tuo tarpu 2006 - 2007 metais – 50,6 tūkst. jaunuolių, t.y. 20,3 tūkst. jaunuolių daugiau nei 2000 - 2001 metais.

Kauno aukštosios mokyklos dalyvauja jungtiniame projekte "Kauno tarpuniversitetinių biomolekulinių mokslų magistrinių studijų integracija". Projektas remiamas ESF ir yra skirtas ruošti magistrus, gebančius taikyti molekulinės biologijos, biotechnologijos ir bioinformatikos žinias būsimos karjeros etapuose. Projekto uždaviniais įgyvendinti suvienytos penkios Kauno aukštosios mokyklos – VDU, KTU, KMU, LVA ir LKKA. Taip pat siekiama pritraukti bendradarbiaujančių su projekto

partneriais mokslo tyrimų institutų (LMI, LSDI, LVA GI, LVA VI) potencialą, siekiant sukurti naujos kokybės edukacinių priemonių sistemą, rengiant ES standartus atitinkančius gamtos mokslų, medicinos, sporto, biomedicinos bei veterinarijos gyvulininkystės specialistus.

KTU ir KMU 2007 metais inicijavo integruoto mokslo, studijų ir verslo centro – slėnio „Santaka“ steigimą ir siekia vienoje teritorijoje sutelkti mokslinių tyrimų, studijų ir imlaus žinioms verslo potencialą, sukurti bendro naudojimo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos (MTEP) infrastruktūrą ir kryptingai vykdyti Lietuvos ūkiui aktualius MTEP darbus šiose kryptyse: 1) darnioji chemija, 2) mechatronika, 3) energetika, 4) informacinės ir komunikacinės technologijos. Steigiamas integruotas mokslo, studijų ir verslo centras – slėnis „Santaka“ – bus didžiausias Lietuvoje integruotas mokslo, studijų ir verslo centras.

3.5. Sveikatos apsauga

Kauno mieste plačiai išplėta asmens sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūra, teikiama kvalifikuota ir specializuota pagalba Kauno miesto, šalies bei užsienio gyventojams.

Kauno mieste yra Kauno Medicinos Universitetas, kurio sudėtyje yra Kauno Medicinos Universiteto Klinikos. Dėl Universiteto vykdomos mokslinės veiklos bei Universiteto Klinikų gydomosios veiklos, Kaunas yra šalies medicinos mokslo ir paslaugų centras. Bendras lovų skaičius stacionaruose 10 000-čių gyventojų sudarė 131,7 lovų (17,3 proc. bendro Lietuvos lovų fondo).

Kaune veikia ir daugiau sveikatos priežiūros įstaigų: VŠĮ Kauno Raudonojo Kryžiaus ligoninė, VŠĮ Kauno 2-oji klinikinė ligoninė, VŠĮ Kauno apskrities ligoninė, K. Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė.

Kauno apskrityje veikiančių sveikatos priežiūros įstaigų reorganizavimo ir restruktūrizavimo 2007 – 2008 m. priemonių plane numatyta taip reorganizuoti Kauno miesto ligonines: Kauno universiteto klinikų Onkologinėje ligoninėje plėtojant dienos chirurgijos ir dienos stacionaro paslaugas, mažinant paros stacionaro lovų skaičių, Oftalmologijos klinikoje sumažinant lovų skaičių ir įsteigiant trumpalaikio stacionarinio gydymo skyrių, LOR klinikoje sumažinant lovų skaičių ir įsteigiant trumpalaikio stacionarinio gydymo skyrių ir pan. Kauno apskrities ligoninė pasipildė dviem naujais filialais, t.y. prijungta Garliavos ligoninė ir „Viršūžiglio“ senelių pensionas. Prie VŠĮ Kauno 2-oji klinikinės ligoninės prijungti Pr. Mažylio gimdymo namai, taip pat Infekcinė klinikinė bei Odos ir Veneros ligų ligoninės. Pagal restruktūrizavimo planą Kauno apskrities viršininko administracija numatė Savivaldybei perduoti Kauno "Raudonojo kryžiaus" ir Kazio Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligonines. Savivaldybei sujungus ligonines į vieną juridinį vienetą, bus sutaupyta jų valdymui skiriamų lėšų.

Statistikos departamento duomenimis, 2006 metais šalia valstybinių sveikatos priežiūros įstaigų mieste buvo susiformavęs platus privačių asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklas (267 įstaigos). Kauno miesto sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiose įstaigose dirbantis kvalifikuotas personalas ir naudojamos naujausios technologijos užtikrina asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, nors dar ne visų miesto gyventojų grupių (pvz. studentų, sportininkų) sveikatos priežiūra yra pakankama.

Kauno miesto gyventojų sergamumas 2006 metų duomenimis yra 1743,7 suaugusieji 1000-ui suaugusiųjų t.y. daugiau nei Lietuvos vidurkis - 1708,6 (Vilniaus m. – 1855, Klaipėda – 2005,8).

Kaunas pirmauja Lietuvoje pagal apsilankymų pas gydytojus skaičių vienam gyventojui 9,0 (Vilnius - 8,2, Klaipėda – 7,8) ir pagal gydytojų skaičių tenkantį 10 tūkst. gyv. - 68,2 (Lietuvos vidurkis – 39,9)

3.6. Socialinė priežiūra

Kauno miesto savivaldybės taryba 2004 metų rugsėjo 9 d. sprendimu patvirtino Kauno miesto savivaldybės socialinių paslaugų plėtos 2004-2014 m. strategiją, kurioje numatyta skatinti socialinę gerovę palaikant silpniausias visuomenės narius, teikiant jiems atvirą, rūpestingą paramą, kuri padėtų ir leistų jiems neprarandant orumo būti lygiaverčiais visuomenės nariais. Įgyvendinant šioje strategijoje numatytas priemones, Kauno mieste bus užtikrinta socialinių paslaugų įvairovė ir aukšta kokybė, sumažintos stacionarios globos apimtys, sumažinta socialinė atskirtis ir vykdoma nuolatinė jos prevencija.

Socialines paslaugas teikia Kauno miesto savivaldybės Socialinių reikalų skyriaus koordinuojamos biudžetinės ir viešosios įstaigos, nevyriausybinės organizacijos ir kitos įstaigos.

Kaune vykdoma socialinių įstaigų plėtra, dėl šios priežasties Kauno miesto savivaldybės administracija, siekdama pagerinti socialinių paslaugų teikimo efektyvumą ir kokybę, 2007 metų vasario mėn. įsteigė Kauno miesto socialinių paslaugų centrą, teikiantį pagalbą vienišiams neįgaliesiems ir seniems asmenims, taip pat teikiantį transporto paslaugas, turintiems judėjimo problemų, bei dirbantį socialinį darbą su socialinės rizikos šeimomis. Tokio centro atsiradimas turėtų papildyti Socialinio paramos skyriaus darbą, taip pat užtikrinti teikiamų paslaugų prieinamumą ir geresnę paslaugų kokybę.

Taip pat svarstoma galimybė Kaune steigti naują socialinę įstaigą – blaivinimo, nakvynės namus, kadangi Kaune esantys dveji nakvynės namai nepakankami suteikti nakvynę visiems to norintiems. Įstaigoje turėtų dirbti ir socialiniai, ir sveikatos priežiūros darbuotojai, kurie teiktų kvalifikuotas paslaugas savo noru.

Mieste gerėja sąlygos neįgaliųjų ir socialinės rizikos asmenų integracijai į visuomenę: miesto aplinka ir transportas palapsniui pritaikomas neįgaliųjų poreikiams. Veikia Kauno neįgaliojo jaunimo užimtumo centras, kuris aprūpina neįgaliuosius kompensacine technika, o dienos centras organizuoja darbinį ir kultūrinį neįgaliojo jaunimo užimtumą. Teikiama įvairaus pobūdžio socialinė parama – informacija, pagalba namuose, transporto paslaugos, dienos centrai, nakvynė, maitinimas, higienos punktas, labdara, teisininko paslaugos, savitarpio pagalbos kursai, psichologo pagalba, vasaros poilsis, mokymai, suteikiama vienkartinė pinigine socialinė parama. 2006 metais socialinės saugos srityje, kurią kuravo socialinių reikalų skyrius, socialiniams reikalams gauta daugiau nei 40 mln. litų³. Savivaldybėje įsisavinama ES parama - vykdyti įvairūs projektai, remiami Europos Sąjungos lėšomis, kurių tikslai: integracija į darbo rinką, parama socialinės rizikos šeimoms, moterims, patiriančioms smurtą, socialinės paramos teikėjų kvalifikacijos kėlimas, asmenų, grįžusių iš įkalinimo įstaigų, socialinė ir profesinė reintegracija. Kauno mieste 2006 metais buvo globojami ir slaugomi 296 senyvo amžiaus, neįgalūs asmenys (2004 metais - 318), Klaipėdoje – 221, o Vilniuje tris kartus daugiau nei Kaune – 1028 asmenys. Kauno mieste veikia 4 laikinojo gyvenimo įstaigos, kuriose 2006 metais gyveno 418 asmenų, pažymėtina, kad vietų skaičius jose yra daugiau nei dvigubai mažesnis – 167 vietos (Vilniaus mieste daugiau nei 4 kartus).

Kauno mieste vaiko teisių apsaugos tarnybos įskaitoje 2006 metų pabaigoje buvo įrašyta 851 socialinės rizikos šeima (2005 metais – 1358), jose augo 1449 vaikai (2005 metais – 2303). 360 šeimų (2005 metais - 735 šeimos) į įskaitą įrašytos dėl girtavimo, jose augo 658 vaikai (2005 metais – 1246). Kauno mieste per 2006 metus tėvų globos neteko 368 vaikai (2005 metais – 186), iš jų 129 vaikai iki 7 metų amžiaus, 53 našlaičiai, kai mirė abu ar vienas iš tėvų. Per 2006 metus Kauno mieste įvaikinti 37 vaikai (2005 metais - 196), iš jų trys ketvirtadaliai buvo iki 7 metų amžiaus. 2006 metų pabaigoje Kaune globoje buvo 858 vaikai. Iš jų 530 vaikų buvo globojami šeimose, 26 - šeimynose, 302 – įvairiose vaikų globos įstaigose.

Kauno miesto gyventojai siekiantys gauti socialinį būstą įrašomi į sąrašus ir turi ilgai laukti, kol ateina eilė socialiniam būstui gauti. Statistikos departamento duomenimis daugiausia norinčių išsinuomoti savivaldybių gyvenamąsias patalpas yra Vilniaus (22,6 proc.), Kauno (14,5 proc.), Klaipėdos (6,7 proc.) miestų savivaldybėse.

Kauno miesto savivaldybės administracija (miesto ūkio departamente), vietoj anksčiau paraleliai veikusio Aprūpinimo būstu skyriaus ir Gyvenamojo fondo administravimo skyriaus, kurių funkcijos dubliavosi, paliko veikti tik pastarąjį. Šis skyrius šiuo metu sprendžia ir socialinio būsto klausimus, t.y. vykdo socialinio būsto nuomos procedūras, nustato savivaldybės socialinio būsto nuomininkų teisę į valstybės paramą nuomoti socialinį būstą, sudaro asmenų (šeimų) turinčių teisę į socialinį būstą sąrašus, vykdo laikinojo būsto nuomos procedūras, tvarko socialinį būstą, sprendžia klausimus dėl socialinio būsto plėtros procedūrų.

Statistikos departamento duomenimis, 2006 metų pabaigoje buvo užregistruota 2366 asmenys (šeimos), arba 5290 šeimos nariai, buvę sąrašė socialiniam būstui nuomoti. Metų pabaigoje socialiniai butai savivaldybės buvo išnuomoti 49 asmenims (šeimoms) ir taip apgyvendinti 149 asmenys.

Pirmieji asmenys yra padavę prašymus būstui įsigyti net 1989 metais. Ypač bloga situacija yra neįgaliųjų eilėje. 2006 metais Vyriausybė būstui įsigyti skyrė 4,1 mln. litų. Už šiuos pinigus buvo įsigyti 28 butai. 2007 metams skirta 4,5 mln. litų, už kuriuos numatoma nupirkti ne daugiau 10 butų. 2007 metais buvo paruošta remontuoti 20 butų, tačiau bus suremontuoti tik 2 butai

³ Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2006 m. veiklos ataskaita, www.kaunas.lt

Iki šiol savivaldybė neturi konkrečių sąrašų, kiek Kauno mieste turima socialinio ir laikinojo būsto bei bendrabučių. Nėra administruojamas socialinis būstas ir nevykdoma gyvenamųjų patalpų nuomos sutarčių kontrolė, todėl dažnai būstas pernuomojamas, bet nesuteikiamas asmenims eilės tvarka. Iki 2008 kovo mėn. yra numatoma suregistruoti visus socialinius būstus. Administracija parengs gyventojų aprūpinimo socialiniu būstu strategiją bei konkretų planą 2008 - 2010 metams ir paskirs atsakingus asmenis šio plano vykdymui.

Vykdyta Specialioji valstybės paramos gyvenamiesiems namams, butams įsigyti finansavimo programa, pagal kurią 2006 metams Kauno miesto gyventojams, turintiems teisę į valstybės paramą, buvo patvirtintas 23970 tūkst. Lt valstybės remiamų būsto kreditų limitas. Teisė į Valstybės remiamus būsto kreditus nustatyta 1844 Kauno miesto šeimoms.

2006 metais 914 asmenų (šeimų) gavo 105,9 mln. litų vertės kreditą pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą. Daugiausia valstybės remiamais būsto kreditais pasinaudojo asmenys (šeimoms) Kauno miesto savivaldybėje – 17 procentų, Vilniaus miesto – virš 20, Klaipėdos miesto – virš 11 procentų.

3.7. Kultūra ir menas

Kauno miesto kultūrinis gyvenimas turi galias tradicijas, ypač išplėtotas tarpukario Lietuvoje, Kaunui esant laikinąja sostine. Kaunas – lietuviško teatro, operos, muziejų lopšys, pirmųjų dainų švenčių vieta.

Kauno mieste veikia 3 valstybiniai teatrai (Kauno valstybinis dramos teatras, Kauno valstybinis muzikinis teatras, Kauno valstybinis lėlių teatras), 5 municipaliniai teatrai, kurių vienas iš steigėjų yra Kauno miesto Savivaldybės Taryba (Kauno šokio teatras „Aura“, Kauno mažasis teatras, Kauno kamerinis teatras, Kauno pantomimos ir plastikos teatras, Vaikų ir jaunimo teatras „Vilkolakis“) bei apie 10 mėgėjiškų teatrų. Kauno miesto teatrų repertuarų įvairovė ir jų žanrų specifika sudaro kauniečiams galimybes aktyviai dalyvauti kultūriniame gyvenime bei didina miesto patrauklumą ir tarptautinį pripažinimą.

Kauno mieste veikia platus 42 muziejų tinklas⁴. Galima išskirti, kad Kaune yra 1 nacionalinis, 5 respublikiniai (daugiausia Lietuvoje), 1 apskrities, 2 savivaldybių ir 4 žinybiniai muziejai, kurie kasmet sulaukia vis didesnio lankytojų skaičiaus. Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės (penktas Lietuvoje pagal lankytojų skaičių 2006 metais) ir Vytauto Didžiojo karo muziejai - populiariausi miestiečių ir miesto svečių tarpe.

Kauno miestas Lietuvoje išsiskiria bibliotekų gausa – 2007 metais veikia 32 bibliotekos: Kauno apskrities viešoji biblioteka ir V. Kudirkos viešoji biblioteka bei 30 jos filialų. V. Kudirkos viešoji biblioteka yra viena seniausių viešųjų bibliotekų Lietuvoje, turinti gausius grožinės literatūros fondus. Neigiami demografiniai rodikliai ir informacinių technologijų plėtra bei padidėjęs naudojimas internetu mažina skaitytojų skaičių bibliotekose. Tik dalis Kauno miesto bibliotekų yra pritaikytos neįgaliesiems. Kauno miesto kultūrinis gyvenimas aktyvėja, didėja organizuojamų renginių skaičius ir gerėja jų kokybė. 2006 metais buvo koordinuota ir iš Savivaldybės biudžeto finansuota 260 projektų ir 66 renginiai. Kaune organizuojami ne tik vietiniai ar respublikiniai, bet ir tarptautiniai renginiai, festivaliai bei konkursai. Mieste vyksta muzikos, teatro ir šokio šventės, eitynės, mugės bei kiti įvairūs renginiai ir projektai. Daugiausiai žiūrovų ir dėmesio sulaukia muzikiniai renginiai – tarptautinis Pažaislio muzikos festivalis, „Kaunas Jazz“, jaunųjų muzikų, fortepijonų ansamblių, pučiamųjų instrumentų, sakralinės muzikos ir kiti tarptautiniai festivaliai, šiuolaikinės muzikos festivalis „Iš arti“, tradicinės miesto dainų šventės, kaimo kapelių šventė „Grok, Jurgeli!“. Kaune organizuojama tradiciniu tapusi tarptautinė šventė „Poezijos pavasaris“, motociklininkų ir auto-moto mėgėjų šventė „Bike show millennium and Tuning show“, keletas sportinių šokių (tarptautinis sportinių šokių konkursas „Gintarinė pora“), liaudies šokių ir folkloro festivalių.

Deja, ne visos Kauno miesto kultūros renginiams skirtos vietos atitinka šiuolaikinius reikalavimus, nėra naujų, modernių salių koncertams ir kitiems masiniams renginiams. Tačiau šioje srityje galima tikėtis teigiamų poslinkių, 2006 metais atlikta Kultūros ir švietimo departamentui priskirtų kultūros įstaigų esamos būklės analizė, parengta ir įgyvendinta Jaunųjų menininkų skatinimo programa, planuojama statyti moderni arena Nemuno saloje.

⁴<http://www.muziejai.lt>

3.8. Sportas

2006 metais Kauno mieste vystyta 15 strateginių olimpinių, 24 pagrindinės sporto šakos ir 33 kultivuojamos tik nevyriausybinėse organizacijose. Surengta 2600 sporto varžybų (71906 dalyviai) visų amžiaus grupių miesto pirmenybės, čempionatai, jaunučių ir jaunimo žaidynės, surengta 16 sporto šakų miesto moksleivių sporto žaidynės ir 23 sporto šakų miesto jaunių sporto žaidynės. Dalyvauta šalies, pasaulio, Europos čempionatuose, pirmenybėse, taurės varžybose, tarptautiniuose turnyruose. Lietuvos moksleivių sporto žaidynėse Kaunas iškovojo pirmąją vietą, o Lietuvos jaunių sporto žaidynėse – 2-ąją vietą. Į sportininkų rengimo olimpinėms žaidynėms „Pekinas – 2008“ programą individualiose sporto šakose įtraukti 30, o „Londonas – 2012“ – 34 miesto sportininkai.

2006 metais 1000-ui gyventojų teko 248,5 sportuojančiųjų – sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių (Vilniuje – 641,9, Klaipėdoje – 189,2). Kauniečių sportinį aktyvumą ugdo mieste veikiančios valstybinės ir privačios sporto mokyklos bei nevyriausybinės organizacijos. Kaunas išsiskiria dideliu surengtų sportinių varžybų ir suorganizuotų sveikatingumo renginių skaičiumi. Kaune veikia 9 sporto mokyklos ir net 255 sporto klubų, daugiausiai iš jų futbolo, rytų kovos menų, krepšinio, kultūrizmo, technikos sporto šakų klubų.

Kaunas laikomas Lietuvos krepšinio sostine. Tai liudija 1937, 1939 ir 2003 metais iškovoti Europos čempionų titulai ir pastarojo dešimtmečio Kauno „Žalgirio“ komandos laimėjimai. Miestas didžiuojasi krepšininku Arvydu Saboniu, „Žalgirio“ komandos ir Lietuvos rinktinės treneriu Vladu Garastu. Už nuopelnus jiems suteikti Kauno garbės piliečių vardai.

Kaune siekiama pagerinti sporto bazių infrastruktūrą mieste. Renovuojamas Kauno „Girstučio“ kultūros ir sporto centras (svarstomas pasiūlymas įrengti ES standartus atitinkantį baseiną), Nemuno saloje numatoma statyti sporto areną, buriavimo centrą (Kauno arenos kompleksą), pateikti du Kauno „Ledo arenos“ renovacijos variantai (dalinis - minimalus renovacijos projektas arba siūlomas visiškas arenos renovavimas).

3.9. Viešoji tvarka ir saugumas

2006 metais Kauno mieste užregistruota apie 13,16 proc. visų Lietuvos nusikaltimų veikų (tai vidutinis rodiklis lyginant su Vilniaus miestu – apie 30 proc. ir Klaipėdos miestu – apie 6,7 proc.). Kaune 100 000 gyventojų užregistruotų nusikalstamų veikų tenka 3009, tuo tarpu Vilniuje - 4448, Klaipėdoje - 2954 nusikalstamos veikos.

2003 - 2006 metais nusikalstamumas mieste nuolat didėjo, registruotų nusikalstamų veikų skaičius išaugo 15,4 proc., tuo pačiu laikotarpiu šis rodiklis Lietuvoje išaugo tik 3,5 proc., tačiau Vilniuje išaugo 16,9 proc., o Klaipėdoje 5,9 proc.

Daugiausiai Kauno mieste įvykdoma kriminalinių nusikaltimų, kurių didžiąją dalį sudaro vagystės (iš viso 3910 nusikalstamų veikų, o 10 tūkstančių gyventojų tenka 1088 vagystės), tačiau lyginant su didžiausiais Lietuvos miestais (Vilniumi, Klaipėda, Šiauliais, Panevėžiu), vagysčių užregistruotų 100 tūkst. gyventojų Kaune tenka praktiškai mažiausiai (Vilniuje 2046, Panevėžyje 1256, Klaipėdoje 1107, mažiau tik Šiauliuose - 918).

Kaune palyginus su kitais didžiausiais Lietuvos miestais įvykdoma santykinai nedaug vagysčių iš gyvenamųjų patalpų (200/100 tūkst. gyventojų), (Panevėžyje 305/100 tūkst. gyv., Vilniuje 294/100 tūkst. gyv.), bei automobilių vagysčių (95/100 tūkst. gyv.), (Šiauliuose 207/100 tūkst. gyv., Vilniuje 141/100 tūkst. gyv., Klaipėdoje 140/100 tūkst. gyv.).

Lyginant penkis didžiausius Lietuvos miestus, Kaunas pirmauja tarp sunkių sveikatos sutrikdymų, 100 tūkst. gyventojų tenka 18 tokių nusikaltimų, Klaipėdoje 14, Vilniuje 9, Panevėžyje 8. Daug įvykdoma plėšimų (188/100 tūkst. gyv.), daugiau plėšimų tenka tik vilniečiams (280/100 tūkst. gyv.), (Lietuvos vidurkis 128/100 tūkst. gyventojų).

Nors analizuojamu penkių metų laikotarpiu gerėjo nusikaltimų išaiškinimas, tačiau nusikalstamų veikų ištiriama tik 42 proc., nusikaltimų 41 proc., daugiausia ištiriama baudžiamųjų nusižengimų - 62 proc.

Kauno miesto savivaldybė ir Kauno miesto vyriausiasis policijos komisariatas ypatingą dėmesį skiria nepilnamečių padarytiems nusikaltimams, tikėtina, kad dėl šios priežasties Kaune paauglių padaromų nusikaltimų skaičius kiekvienais metais mažėja (2002 – 2006 metais sumažėjo 28 proc.).

Kauno miesto gyventojų saugumą turėtų padidinti 2006 metų spalio mėn. įdiegta vaizdo kamerų stebėjimo sistema. Centrinėje miesto dalyje veikiančios 55 kameros yra svarbi nusikalstamumo prevencijos priemonė, kartu leidžianti operatyviai reaguoti į vykdomą pažeidimą ir sumažinanti patruliuojančių pareigūnų poreikį.

4. EKONOMINĖ APLINKA

4.1. Investicijos

Tiesioginės užsienio investicijos

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) Lietuvoje 2007 metų pradžioje sudarė 28 773,8 mln. litų. Nuo 2004 metų Lietuvoje pastebimas žymus TUI augimas, kasmet vidutiniškai siekiantis 28,7 proc. Kauno mieste pastebimos priešingos tendencijos. TUI nuo 2004 iki 2006 metų pradžios kasmet mažėjo apie 8,7 proc. ir tik 2006 metais išaugo beveik trečdaliu. Vis dėlto, pralaimint konkurencinę kovą su kaimyninėmis šalimis, pastebimos TUI srautų į Lietuvą santykinio mažėjimo tendencijos.

Pagal tiesioginių užsienio investicijų dydį, Kauno miestas Lietuvoje patenka į pirmąjį trejetuką – akivaizdžiai nusileidžiama Vilniui ir rungtniaujama su Klaipėda (Klaipėda lenkiama pagal absoliutų TUI dydį, tačiau atsiliekama pagal TUI, tenkančias vienam gyventojui). 2007 metų pradžioje TUI Kaune siekė 1770,9 mln. litų. Tai sudarė 72,4 proc. visai Kauno apskričiai ir 6,15 proc. Lietuvai tenkančių TUI. Paskutinius penkerius metus pastebimas nuolatinis pastarosios dalies mažėjimas. 2007 metais vienam gyventojui Kaune tenka 4945 litų tiesioginių užsienio investicijų. Pagal šį rodiklį žymiai atsiliekama nuo Klaipėdos (6994 Lt), Kėdainių (8100 Lt), ir ypač nuo Vilniaus (28560 Lt) miestų.

Kauno mieste daugiausia lėšų yra investavę Suomijos (26,4 proc. visų Kauno mieste tiesioginių užsienio investicijų), JAV (11,8 proc.), Liuksemburgo (6,0 proc.) ir Estijos (4,6 proc.) investuotojai.

Beveik 40 proc. (iš jų net 24,1 proc. į naftos ir chemijos produktų gamybą) TUI Lietuvoje tenka apdirbamajai gamybai, 16 proc. finansiniam tarpininkavimui ir beveik po 11 proc. didmeninei ir mažmeninei prekybai bei elektros, dujų ir vandens tiekimui. Kaunui tenkančių TUI struktūra pastebimai skiriasi nuo šalies tendencijų. Savivaldybės duomenimis, 2006 metais didžiausias investicijas Kaune pritraukė apdirbamoji gamyba (41 proc.), didmeninė, mažmeninė prekyba (31,5 proc.), nekilnojamojo turto ir kita verslo veikla (12,1 proc.), elektros, dujų ir vandens tiekimas (5,7 proc.). Apdirbamojoje gamyboje 35,3 proc. tiesioginių užsienio investicijų teko tekstilės gaminių gamybai, 32,1 proc. – maisto produktų ir gėrimų gamybai, 6,2 proc. – drabužių siuvimui, odos ir odos dirbinių gamybai. Pastaraisiais metais pastebimas TUI augimas nekilnojamojo turto, nuomos bei kito verslo veikloje - 2000 – 2005 metais investicijos į šią veiklą išaugo 4,1 karto.

Materialinės investicijos

Kauno miestas užima antrą vietą tarp Lietuvos miestų pagal materialinių investicijų apimtį - 2005 metais tokios investicijos Kauno mieste siekė 1 396 063 tūkst. litų. Daugiau investicijų sulaukia tik Vilniaus miestas (4 085 291 tūkst. Lt), tačiau prie Kauno rodiklių kiekvienais metais nuosekliai artėja Klaipėda (1 319 430 tūkst. Lt). Materialinės investicijos Kaune sudarė 64,53 proc. Kauno apskričiai ir 10,68 proc. Lietuvai tenkančių tokių investicijų. Vis dėlto pastarasis rodiklis 2002-2005 metais nuosekliai mažėja. Materialinių investicijų augimo tempai tai pat nežymiai atsilieka nuo visos Respublikos ir didžiųjų miestų atitinkamų rodiklių. Vienam gyventojui 2005 metais Kaune teko 3853 Lt materialinių investicijų – beveik du kartus mažiau už atitinkamus Vilniaus ir Klaipėdos rodiklius.

Tiek tiesioginėms užsienio, tiek materialinėms investicijoms Kaune poveikį darys bendros Lietuvos makroekonomikos tendencijos. 2004 – 2006 metais šalies BVP augo vidutiniškai 7,5 proc., 2007 metais prognozuojamas 8 proc. augimas, tačiau jau 2008 - 2009 metais prognozuojamas augimo tempo kritimas iki 6,5 – 6 proc.⁵. 2004 – 2006 metais fiksuotas spartus vidutinės metinės SVKI infliacijos didėjimas nuo

⁵ SEB Vilniaus bankas, Lietuvos makroekonomikos apžvalga, 2007 m. rugsėjis

1,2 proc. iki 3,8 proc. Infliacijos didėjimo tendencija artimiausiais metais išliks, infliacijos lygis sieks apie 5,8 proc. Lietuvoje nuo 2005 metų ryški einamosios sąskaitos deficito didėjimo tendencija. Lietuvos banko duomenimis, einamosios sąskaitos deficitas 2006 metais palyginus su BVP siekė 10,7 proc, 2008 metais planuojamas 12,0 proc. deficitas. Šios neigiamos makroekonominės tendencijos, išliekantis neigiamas valdžios sektoriaus balansas, darbo užmokesčio ir vidutinės paskolų litais palūkanų normos augimas gali prisidėti prie tolimesnio investicijų srautų Lietuvoje ir tuo pačiu Kaune mažėjimo.

4.2. Nedarbas ir gyventojų užimtumas

Nedarbo lygis Kauno mieste yra vienas mažiausių šalyje. Nuo 2002 metų jis nuolatos mažėja ir 2007 metų spalio mėn. Kauno darbo birža užfiksavo tik 2,1 proc nedarbą (Klaipėdoje – 3,2 proc. Vilniuje – 2,2 proc.). Užimtų gyventojų skaičius per 2000-2005 metus Kauno miesto įmonėse išaugo maždaug 6 proc.

2006 metų pradžioje Kauno miesto įmonėse dirbo 181 509 žmonių, - tai sudarė apie 78 proc. visų Kauno miesto darbingo amžiaus gyventojų. Lietuvos užimtumo lygis šiuo laikotarpiu siekė 63,6 proc. Daugiau nei pusė užimtųjų Kauno miesto gyventojų dirbo paslaugų sferoje, kas būdinga ir Vilniui bei Klaipėdai. Šiuo laikotarpiu didžiausia dalis Kauno miesto gyventojų buvo užimta apdirbamojoje pramonėje (23,4 proc.), didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje, transporto priemonių remonto ir asmeninių, buitinių daiktų taisymo srityje (20,3 proc.) bei švietime (11,7 proc.). Nekilnojamojo turto, nuomos ir komercinės veiklos sektoriuje dirbo 7,7 proc., statyboje – 7,6 proc., transporto, sandėliavimo ir nuotolinio ryšio įmonėse – 6,5 proc. visų dirbančiųjų. 2006 metų pabaigoje 1000-iai kauniečių teko 30,03 įmonės (Vilniuje – 39,85, Klaipėdoje – 29,87); šiuo gyventojų verslumo rodikliu žymiai atsiliekama nuo Europos Sąjungos šalių vidurkio (1000-iai gyventojų tenka 55 įmonės).

Pagrindinės problemos Kauno miesto darbo rinkoje – tai darbo jėgos pasiūlos ir paklausos pagal atskiras profesijas ir turimą kvalifikaciją neatitikimas bei kvalifikuotos darbo jėgos emigracija. 2007 metais jaučiamas didelis su žemės ūkiu susijusių specialistų ir darbininkų perteklius. Šiuo laikotarpiu labiausiai trūksta tokių specialistų kaip pardavimo vadybininkai, logistikos specialistai, statybos inžinieriai.

4.3. Pramonė

Kaunas – stambus Lietuvos pramonės centras, kuriame pagaminama penktadalis Respublikos pramonės produkcijos. 2006 metų pradžioje Kauno mieste veikė 1384 apdirbamosios pramonės ūkių subjektai, kuriuose dirbo 39950 darbuotojų. Kaune vyraujančios pramonės veiklos yra maisto produktų bei gėrimų gamyba ir tekstilės bei lengvosios pramonės gaminių gamyba. Kaune, kaip ir kituose Lietuvos miestuose, dominuoja darbai imlios tradicinės pramonės šakos, kurios lemia neaukštus įmonių produktyvumo rodiklius. Darbo našumas 2006 metais vienam dirbančiajam Lietuvoje yra 56,4 kai ES-27 yra 100.

Apie pusę savo produkcijos Kauno miesto pramonės įmonės paprastai realizuodavo vidaus rinkoje, o kitą dalį eksportuodavo. 2006 metais eksporto apimtys sumažėjo iki 40 proc. parduotos produkcijos. Daugiausia eksportuojama tekstilės gaminių, drabužių ir kailių, elektros mašinų, metalų ir metalų laužo, baldų, medienos bei medienos gaminių. Pagrindinės eksporto rinkos - Europos Sąjungos ir Skandinavijos šalis, Rusija.

Vilnius ir Kaunas turi didžiausią įdirbį ir potencialą aukštųjų technologijų pramonės plėtrai. Kauno mieste steigiasi ir/ar verslą sėkmingai plėtoja mechatroninių sistemų, elektronikos, informacinių technologijų, telekomunikacijų, farmacijos ir kitos aukštųjų technologijų pramonės įmonės. Prognozuojama, kad ateityje tradicinių pramonės šakų dalis bendroje struktūroje mažės, nors ir toliau bus plėtojamos pramonės šakos, lemiančios miesto ir regiono/šalies ekonomikos augimą ir sukuriančios daug darbo vietų. Tuo pačiu didės aukštos pridėtinės vertės ir aukštosiomis technologijomis paremtos pramonės įtaka miesto ekonomikai. Lietuvos aukštųjų technologijų plėtros 2007 – 2013 metų programoje konstatuota, kad vieno darbuotojo sukuriama pridėtinė vertė paprastai yra keletą kartų mažesnė už atitinkamus išsivysčiusių šalių rodiklius. Kaunui siekiant išlikti konkurencingam, būtina, remiantis naujomis technologijomis, didinti įmonių produktyvumą, kooperuotais ištekliais padėti joms atlikti reikiamus tyrimus, pritraukti daugiau investicijų.

Informacinių technologijų ir telekomunikacijų (ITT) sektorius. Kauno mieste rengiami aukštos kvalifikacijos ITT specialistai, kuriuos ruošiant aktyviai dalyvauja Lietuvos ITT įmonės. Vien į didžiausio Baltijos šalių technologinio profilio universiteto – KTU - Informatikos fakultetą 2007 metų rugsėjo mėn. priimti studijuoti 587 studentai (367 bakalaurantai ir 220 magistrantų). Iš viso fakultete šiuo metu studijavo 1702 studentai. Nemažėjant aukštos kvalifikacijos IT specialistų paklausai Lietuvoje, ES bei kitose užsienio valstybėse, IT studijų programų ir priimamų studentų skaičius turėtų tik didėti. Mieste vis labiau išnaudojami turimi ITT ištekliai bei informacinių technologijų ir telekomunikacijų teikiamos galimybės (auga internetu teikiamų viešųjų paslaugų skaičius, plėtojamos elektroninės paslaugos).

Lietuvos *elektronikos* ir *mechatronikos* sektorius yra labai specializuotas ir orientuotas į pramoninių produktų kūrimą – šiam sektoriui galima priskirti iki 20 proc. visos apdirbamosios ir išgaunamosios pramonės. Kaune veikia keletas mokslo institucijų, kurios specializuojasi mechatronikos ir elektronikos bei nanotechnologijų srityse. Mechatronines ir elektronines sistemas tiria ir kuria Kauno technologijos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvos energetikos institutas. Šioje srityje aktyviausiame Kauno technologijos universitete veikia Mechatronikos mokslo, studijų ir informacijos centras, Mikrosistemų ir nanotechnologijų mokslo centras, Fizikinės elektronikos institutas, Biomedicininės inžinerijos institutas. Šiose institucijose atliekami Lietuvos ir užsienio įmonių užsakomieji darbai, sėkmingai dalyvaujama ES tyrimų programose (5-ojoje ir 6-ojoje pagrindų programoje), NATO (Mokslas taikai: HOLO-1, CERN) ir kituose tarptautiniuose projektuose. Pastaraisiais metais Kauno technologijos universitete pagrindinėse studijose ir magistrantūroje pagal mechatronikos studijų programas parengiama maždaug 30 specialistų, o pagal giminingas mechatronikai valdymo technologijų, automatikos ir valdymo, procesų ir sistemų valdymo programas – dar per 200 specialistų; sąsajų su mechatronika turi informacinių technologijų, mechanikos, telekomunikacijų ir kitos studijų programos.

Farmacijos pramonė. Kauno miesto įmonėse dirba apie 70 proc. visų Lietuvos vaistinių preparatų gamybos pramonės darbuotojų ir šių įmonių apyvarta siekia daugiau nei 60 proc. visų vaistinių preparatų gamybos. Kauno mieste savo veiklą vykdo didžiausia Lietuvos farmacijos pramonės įmonė AB „Sanitas“. Vaistininčius Lietuvoje rengia vienintelis Kauno medicinos universiteto farmacijos fakultetas.

4.4. Prekyba ir paslaugos

Pastaraisiais metais Kauno mieste prekybos ir paslaugų sektoriai sparčiai plėtojosi ir kasmet augo įmonių pajamos. Prekybos sektoriuje 2006 metų pradžioje veiklą vykdė 3478 prekybos įmonės, kuriose dirbo 36933 darbuotojai. Kauno mieste prekybos sektoriuje dominuoja mažmeninės prekybos įmonės. 2006 metų pabaigoje mažmeninės prekybos, įskaitant prekybą variklinėmis transporto priemonėmis ir motociklais, jų techninę priežiūrą ir remontą, automobilių degalų mažmeninę prekybą, parduotuvių skaičius siekė 2194. Šiais metais pirmą kartą užfiksuotas parduotuvių skaičiaus mažėjimas. Prognozuojama, kad dėl stambiųjų prekybos tinklų plėtros mieste šio skaičiaus mažėjimas taps tendencija. Parduotuvių prekybos plotas kiekvienais metais didėja ir 2006 metų pabaigoje buvo 318 tūkst. m². Sparčiai auganti mažmeninės prekybos parduotuvių apyvarta be PVM šiuo laikotarpiu sudarė 3563,4 mln. Lt. Pagal apyvartos vienam gyventojui ir prekybos ploto 1000 gyventojų rodiklius žymiai lenkdamas Lietuvos vidurkius, Kaunas vis dėlto atsilieka nuo atitinkamų Vilniaus ir Klaipėdos miestų rodiklių. Kaune kaip ir visoje šalyje, prekybos įmonės ne tik teikia papildomai daugiau paslaugų, bet ir derina gamybą, prekybą bei paslaugas. Šalia prekybos centrų kuriasi paslaugų kompleksai.

Laisvės alėja, ilgus metus Kaune buvusi patraukliausia prekybine vieta, pastaruoju metu sulaukia mažesnio prekybininkų susidomėjimo. Tai lėmė didelių prekybos centrų „Mega“ ir „Akropolis“ atidarymas 2005-2007 metais.

Kauno mieste 2007 metų sausio 1 d. duomenimis daugiausia ūkio subjektų veikė didmeninės ir mažmeninės prekybos (32,6 proc.), nekilnojamo turto, nuomos ir kito verslo veiklos (15,9 proc.) sektoriuose. Kaune veikia UAB „Senukų prekybos centras“ prekiaujantis statybinėmis medžiagomis, kuris užima 6 vietą tarp didžiausių Lietuvos įmonių pagal pardavimų pajamas (2006)⁶.

Poilsio organizavimo, kultūros ir sportinės veiklos pajamos sudaro nežymią paslaugų sektoriaus pajamų dalį, vis dėlto kiekvienais metais daugėja šia veikla užsiimančių įmonių ir jų gaunamos pajamos.

⁶ Didžiausios Lietuvos bendrovės. Verslo žinios, 2007

4.5. Statyba

2006 metais Kauno miesto savivaldybės ribose atlikta statybos darbų už 814 154 mln. litų. Tai sudaro 10,4 proc. visų Lietuvoje vykdytų statybos darbų (Vilniuje – 29,3 proc., Klaipėdoje – 9 proc.). Palyginus su 2005 metais, statybos darbų apimtis iš didžiųjų Lietuvos miestų Kaune augo greičiausiai – 36,6 proc., Vilniuje – 24,6 proc., Klaipėdoje – 17 proc. Nors pastaruoju metu Kauno mieste statybos intensyvėja, tačiau statybų rodikliai vienam gyventojui yra žemesni negu kituose didžiuosiuose Lietuvos miestuose. 2006 metais vienam Kauno gyventojui teko 2273,5 Lt mieste atliktų statybos darbų (Vilniuje - 4126 Lt, Klaipėdoje - 3790 Lt).

2006 metų pabaigoje, palyginus su 2005 metais, žymūs teigiami pokyčiai: statybos įmonių skaičius išaugo 18,3 proc., darbuotojų skaičius – 16,9 proc. Kaune aktyviausiai vyksta daugiabučių namų statybos. 2007-2009 metais planuojama įgyvendinti 19 naujų daugiabučių ar jų kvartalų projektų. Įgyvendinus šiuos projektus, bus pastatyta apie 2050 naujų butų.

4.6. Rekreacija ir turizmas

Kauno miestas išsiskiria iš kitų Lietuvos miestų ir yra patrauklus turistams unikaliais muziejais, kultūros ir istorijos objektais, kultūros ir sporto renginiais, gamtine aplinka.

Remiantis Statistikos departamento duomenimis sparčiai didėja apgyvendintų svečių apgyvendinimo įmonėse skaičius (2006 metais apgyvendinta 116,0 tūkst. svečių, t.y. 16,9 proc. daugiau nei 2005 metais ir 30 proc. daugiau nei 2004 metais). Pastebima, kad 2006 metais sumažėjo turistų atvykstančių, organizuotai grupėmis, [kuomet keliones organizuoja ir paslaugas teikia turizmo įmonės](#). (2006 metais atvyko 12558 turistų t.y. 33 proc. mažiau nei 2005 metais, nors iki 2005 metų šis rodiklis nuosekliai didėjo). Daugiausia turistų į Kauną atvyksta iš Vokietijos, Lenkijos, Suomijos, Latvijos, Rusijos, Estijos ir Italijos.

Kaune išplėtotas viešbučių ir maitinimo įstaigų tinklas. Viešbučių ir motelių numerių užimtumo koeficientas yra santykinai žemas (2006 metais Kaune yra 50,6 proc., Vilniuje 52,6 proc. Lietuvoje 42,1 proc.). Turistams ir miesto svečiams informaciją teikia trys turizmo informacijos centrai, kuriuos kasmet aplanko vis daugiau lankytojų. 2006 metais lankomiausiu Lietuvoje tapusiame Kauno regiono turizmo informaciniame centre apsilankė 47020 žmonių ir tai sudaro 10,3 proc. visų Lietuvos turizmo informacijos centruose apsilankusių lankytojų. Privačiuose Kauno turizmo informacijos centruose UAB „Mūsų odisėja“ ir VšĮ „Kauno vartai“ apsilankė atitinkamai 20999 bei 8599 lankytojų. Turizmo plėtros politiką koordinuoti turėtų 2007 metų liepos mėn. Kauno regiono plėtros agentūros patvirtinta Kauno regiono turizmo plėtros strategija 2007-2013 metams.

Svarbus Kauno traukos objektas – Lietuvos zoologijos sodas. Zoologijos sodo lankytojų skaičius kasmet auga ir 2006 metais siekė 163 495 lankytojus. Prasta materialinė ekspozicijos bazė ir silpnos materialinės-finansinės galimybės šiuo metu neleidžia Lietuvos zoologijos sodui vystytis ir tapti patraukliu valstybinės reikšmės turizmo objektu. Kauno regiono turizmo plėtros strategijoje Zoologijos sodo rekonstrukcijai pritaikant turizmui numatytas investicijų poreikis iki 2010 metų sudaro 100 mln. litų.

Taip pat nepakankamai išnaudojamas istorinio memorialinio kultūros paveldo objekto - Kauno pilies – turistinis potencialas. 2007 metų sezoną Kauno pilį aplankė 17 040 lankytojų, kiekvienais metais šis skaičius pastebimai auga. Turistinį objekto patrauklumą mažina neišplėtotą inžinerinę infrastruktūrą, nepakankamas saugumo užtikrinimas.

Kito svarbaus Kauno gamtinio - turistinio objekto – VDU Kauno botanikos sodo – materialinė bazė nusidėvėjusi, rekreacinė infrastruktūra neišvystyta. Botanikos sodo, kurio lankytojų skaičius kiekvienais metais siekia 40 – 50 tūkst., finansavimas nėra pakankamas.

Svarbiausios Kauno miesto rekreacinės zonos yra parkai, miško parkai ir paplūdimiai. Vis dėlto miesto parkai nėra pakankamai sutvarkyti, jie dažnai užteršti buitinėmis atliekomis. Trijų oficialiai įteisintų Kauno miesto paplūdimių (Kauno marių antrojo (prie prieplaukos), Kauno marių pirmojo (senojo) ir Lampėdžių karjero) infrastruktūra išplėtotą nepakankamai. Šių rekreacinių zonų plėtra ir sutvarkymas – svarbus žingsnis gerinant miesto aplinkos kokybę.

Kaunas – miestas pagrindinių Lietuvos kelių sankirtoje, todėl mėgstamas auto keliautojų, kuriems apsisistoti būtina įrengti kempingų tinklą patraukliausiose miesto vietovėse. Savivaldybė planuoja įrengti trijų žvaigždučių kempingą Lampėdžiuose; privatūs investuotojai ketina įrengti kempingą Kačerginėje.

5. SUSISIEKIMAS, INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

5.1. Transportas ir logistika

Kauno miestas išsiskiria ypatingai patogia geografine padėtimi ir turi gerai išplėtotą transporto infrastruktūrą. Šalia Kauno eina magistralė “Via Baltica” kertasi su automagistrale Klaipėda – Vilnius. Kaune susikerta I ir IX-D Kretos geležinkelio koridoriai, veikia tarptautinis oro uostas. Kauno mieste susikertantys sausumos, oro ir upių keliai bei išplėtoti miesto išorės ir vidaus transporto infrastruktūra sudaro puikias sąlygas Kaunui tapti Vidurio ir Rytų Europos transporto ir logistikos centru.

2002-2004 metais išryškėjo tendencija, kad logistikos įmonės savo paskirstymo centrus steigia Kauno regione šalia “Via Baltica” ir Klaipėda - Vilnius magistralės. Daug Kauno miesto Naujasodžio pramonės teritorijų naudojamos sandėliavimui ir prekių komplektavimui.

Išorės transporto infrastruktūra. Kaunas išsiskiria miestą supančiomis automobilių kelių apylankomis. Gerai išplėtotos ir darniai į miesto transporto sistemą įsiliejusios šiaurinė ir pietvakarinė miesto apylankos sumažina vietinių ir tranzitinių eismo srautų konfliktus. Nepakankamai išplėtotas tik miesto pietinis ir pietrytinis išorės automobilių kelių tinklas.

Kauno (Karmėlavos) oro uosto gera geografinė padėtis sudaro sąlygas greitai pervežti tranzitinius krovinius įvairiomis kryptimis ir transporto priemonėmis. Kauno oro uostas turi vieną ilgiausių (3250 m) be apribojimų veikiančių kilimo-tūpimo taką Lietuvoje, galintį priimti bet kokio tipo ir masės orlaivius. Prognozės dėl galimo krovinių pervežimo apimtys mažėjimo nepasitvirtino. Civilinės aviacijos administracijos duomenimis, 2006 metais krovinių ir pašto gabenimas per Kauno oro uostą siekė 6862 tonas (2005 metais – 4310 t., 2004 metais – 3575 t.). 2006 metais pagal aptarnaujamų krovinių apimtį Kauno oro uostas po dvejų metų pertraukos aplenkė Vilniaus oro uostą (2006 – 5566 t.), tačiau vis dar atsiliko nuo Rygos oro uosto (9749 t.)

Kauno oro uostas yra sparčiausiai augantis keleivinis oro uostas Lietuvoje ir Baltijos šalyse. 2006 metais aplenkta Palangos oro uostas, tačiau vis dar žymiai atsiliekama nuo pagrindinių konkurentų – Vilniaus ir Rygos oro uostų. LR Susisiekimo ministerijos duomenimis, 2006 metais į Kauną atvyko 243 tūkst. keleivių ir tai yra 3,2 karto daugiau nei 2005 metais. 2007 metų I pusmetį atvykusių ir išvykusių keleivių skaičius siekė 195 tūkst. – 2,1 karto daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu 2006 metais. 2007 metais iš viso tikimasi aptarnauti 500 tūkst. keleivių. Tokiam augimui didžiausią įtaką turi sėkminga 2005 metų rudenį į Kauną atėjusios Europos pigių skrydžių lyderės „Ryanair“ veikla. Nors Kaunas yra Lietuvos upių sostinė, tačiau miesto upių teikiamos galimybės nepakankamai išnaudojamos. Kauno upių uostas krovinių pervežimo veiklos praktiškai nevykdo; be to, upės nepritaikytos rekreacijai. Reikiamos upių uostų infrastruktūros nebuvimas bei esami garantinių gylių skirtumai Nemune neleidžia greitai ir patikimai pervežti keleivių bei transportuoti krovinius. 2007 metais priimtas sprendimas statyti valstybinį krovinių upių uostą Marvelėje. Didžiausiu pasirinktos vietos trūkumu laikomas geležinkelio nebuvimas. Vis dėlto 2009 metų pabaigoje pabaigus uosto statybos darbus planuojama perkelti daugiau nei 600 000 tonų per metus, tai yra 6 kartus daugiau perkeltų krovinių nei dabar. Be to, iki 2008 metų planuojama baigti įgyvendinti projektą „Kompleksinis vidaus vandens kelio Nemuno upe ir Kuršių mariomis nuo Klaipėdos iki Kauno sutvarkymas“, kuriuo siekiama sukurti vidaus vandens kelio sistemą Nemuno upe ir Kuršių mariomis nuo Klaipėdos iki Kauno. Įgyvendinus projektą, bus rekonstruota Kauno keleivinė prieplauka. Galima prognozuoti jau dabar atgimstančios keleivinės laivybos tolesnę plėtotę (2008 metų gegužės mėn. planuojama atnaujinti reguliarius reisus maršrutu Kaunas – Nida).

Vidaus transporto infrastruktūra. Didžiausios su eismo organizavimu susijusios problemos kyla senamiestyje, miesto centre ir priecentrio zonoje. Didėjant transporto priemonių skaičiui, vis aktualesne problema tampa automobilių parkavimas Kauno centre. Miesto centro geografinės padėties ypatumai nesudaro galimybės nutolinti automobilių stovėjimo aikštelių išsaugant jų patrauklumą miesto lankytojams. Kaune yra 32 tiltai ir viadukai. 1957 metais pastatytas Panemunės tiltas ir 1960 metų

statybos Vilijampolės tiltas yra avarinės būklės. Renovacija taip pat būtina Raudondvario tiltui, Rokų viadukui ir Savanorių prospekto įkalnėje esančiai estakadai. Remiantis Kauno miesto bendruoju planu Kauno apylankų ir išorės magistralinių kelių tinklas su Kauno miesto gatvių struktūra yra susietas nevienodai. Geros jungtys yra šiaurės rytų miesto dalyje, nepatenkinamos – Petrašiūnuose, pietinėje miesto dalyje ir Vilijampolėje.

Miesto pėsčiųjų gatvėse ir parkuose esantys takai yra tarpusavyje sujungti ir sudaro darnią sistemą, tačiau Kauno dviračių takų tinklas yra fragmentiškas ir pritaikytas tik lokalioms ir rekreacinėms kelionėms.

Miesto visuomeninio transporto sistema yra gerai išplėta. Keleiviai vežami 31 maršrutu autobusais ir 16 maršrutų troleibusais. UAB „Kauno autobusai“ 2006 metais pervežė 28 221,7 tūkst. keleivių, o 2007 I pusmetį jau 16 390,8 tūkst. keleivių. Keleivių srautai nuo 2003 metų vidutiniškai auga 15 proc. kasmet. AB „Autrolis“ 2006 metais troleibusais pervežė 44 864,4 tūkst. keleivių. Pastaruosius penkerius metus troleibusais pervežamų keleivių skaičius žymiai kinta, tačiau pastebima aiški keleivių skaičiaus didėjimo tendencija.

Miesto maršrutiniais taksi pervežamų keleivių skaičius 2004 – 2006 metais sumažėjo nuo 29 978,8 tūkst. iki 17 836 tūkst. Tai lėmė dėl vairuotojų trūkumo, dažnai nepalankių maršrutų ir didėjančių išlaidų sumažėjęs maršrutų skaičius. Dėl to keleiviai, siekdami patenkinti savo mobilumo poreikį, pradeda dažniau naudotis autobusų ir troleibusų paslaugomis. Miesto viešasis transportas privalo reaguoti į šiuos pokyčius ir padidinti keleivių vežimo pajėgumus – toliau naujinti troleibusų ir autobusų parką, optimizuoti maršrutų struktūrą ir eismo tvarkaraštį

5.2. Inžinerinis aprūpinimas

Miesto gyventojai požeminiu geriamuoju vandeniu aprūpinami iš Eigulių, Klebonišio, Vičiūnų ir Petrašiūnų vandenviečių. Pastaruosius penkerius metus tiek vandens gavybės, tiek realizacijos apimtys iš esmės nekinta. UAB „Kauno vandenys“ duomenimis, 2006 metais gyventojų ir pramonės įmonių, naudojančių geriamos kokybės vandenį, poreikiams patenkinti per parą buvo išgaunama 66,56 tūkst. m³ požeminio gėlo vandens. 2006 metais ši bendrovė teikė paslaugas 354 924 miesto gyventojams. Vienas gyventojas namų ūkyje suvartojo vidutiniškai 82 litrus vandens per parą.

Tiekiamo vandens kokybę analizuojamu laikotarpiu nuolatos gerėjo ir 2006 metais 99,6 proc. patiekto gyventojams vandens atitiko Lietuvos higienos normos HN 24:2003 reikalavimus. Vis dėlto Klebonišio vandenvietės tiekiamame vandenyje vis dar viršijamos leistinos geležies ir mangano normos, Vičiūnų vandenvietėje – mangano normos. Senas ir stipriai korozijos paveiktas vandentiekio vamzdynas blogina gyventojams tiekiamo vandens kokybę.

2006 metais Kauno nuotekų valykloje išvalyta 23,9 mln. m³ nuotekų t.y. vidutiniškai 65,5 m³ per parą. Valykloje atliekamas tik mechaninis ir cheminis nuotekų valymas. Kaunas neturi biologinio valymo įrenginių, todėl miesto nuotekos nėra pilnai išvalomos ir neatitinka Europos Sąjungos reikalavimų. 2006 metais pradėti statyti įrenginiai turėtų pradėti veikti 2008 metų rudenį. Tai leis išvalyti apie 95 proc. į Nemuną iš Kauno srūvančių teršalų. 71 proc. lėšų šioms 75 mln. Lt vertės statyboms skyrė ES Sanglaudos fondas. Buitinės nuotekos centralizuotai surenkamos iš beveik visų miesto gyventojų, tačiau lietaus nuotekos, išskyrus miesto centrinėje dalyje, į atvirus vandens telkinius išleidžiamos nevalytos. Stichiška sodininkų bendrijų sodų rekonstrukcija ir jų pertvarkymas į gyvenamuosius kvartalus neprijungiant jų prie nuotekų surinkimo tinklų labai teršia aplinką ir kelia grėsmę žmonių sveikatai.

Kauno miesto savivaldybės užsakymu yra rengiama galimybių studija „Komunalinių atliekų deginimas Kaune“. Esant poreikiui, Kaune bus statoma regioninė komunalinių atliekų deginimo kombinuoto energijos gamybos ciklo stotis. Stoties statybos orientacinė kaina siektų 345 mln. litų.

Mieste centralizuotą šiluminę energiją vartoja apie 90 proc. gyventojų. Šiluma vartotojams tiekama integruotu šilumos tiekimo tinklu, izoliuotais lokaliniais tinklais; maža šiluminės energijos dalis gaminama katilinėse, esančiose pastatuose. Šiuo metu prie Kauno integruoto šilumos tiekimo tinklo yra prijungti šie šilumos gamybos šaltiniai: Kauno miesto termofikacinė elektrinė ir AB „Kauno energija“ priklausanti Petrašiūnų elektrinė, Pergalės, Šilko, Inkarų katilinės. Šiluma taip pat tiekama iš 14 izoliuoto tinklo ir 51 vietinių katilinių. Viena svarbiausių problemų miesto šilumos tinkluose išlieka šilumos nuostoliai perdavimo linijose. Problema sprendžiama atliekant šilumos trasų renovaciją ir šilumos punktų

rekonstrukciją. Centralizuoto šilumos tiekimo sistemos plėtra vystoma, vadovaujantis Kauno mikrorajonų šilumos tiekimo specialiuoju planu ir šilumos šaltinių naudojimo reglamentu. Be to, rengiama strategija „AB „Kauno energija“ šilumos tiekimo plėtra 2007 - 2020 m.“.

Kauno mieste veikia stambus energetikos objektas Kauno hidroelektrinė. Elektrinėje pagaminama elektra sudaro daugiau nei 80 proc. visos energijos, gaminamos šalyje naudojant atsinaujinančius išteklius. 100,8 MW galingumo elektrinė kasmet pagamina apie 2 proc. Lietuvoje suvartojamos elektros energijos. Įgyvendinant Nacionalinę energetikos strategiją, 2005 metų liepos mėn. pradėtas įgyvendinti Kauno HE atnaujinimo ir modernizavimo projektas. 125 mln. litų vertės projektą, kuris padidins hidroelektrinės veikimo efektyvumą bei patikimumą, prailgins eksploatavimo laiką ir sumažins neigiamą poveikį aplinkai, numatyta baigti 2008 metų pradžioje.

6. KAUNO MIESTO ESAMOS BŪKLĖS SSGG ANALIZĖ

Remiantis atlikta esamos situacijos analize, buvo išskirtos Kauno miesto stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės bei sudaryta SSGG matrica.

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. FIZINĖ APLINKA	
1.1. Gera Kauno geografinė padėtis: miestas patogiai pasiekiamas iš visos šalies teritorijos, Baltijos regiono bei Europos šalių.	1.1. Prasta gyvenamosios aplinkos būklė blogina gyvenimo sąlygas ir miesto įvaizdį.
1.2. Didžiosios upės ir upeliai, jų šlaitai, želdynai, vertinga urbanistinė aplinka formuoja unikalų gamtovaizdį.	1.2. Didelis apleistų ir nepakankamai prižiūrimų pastatų kiekis.
2. VISUOMENINĖ APLINKA	
2.1. Didinamas Savivaldybės tarybos darbo efektyvumas ir viešumas.	2.1. Mažas gyventojų aktyvumas nevyriausybinių organizacijų veikloje
2.2. Palankios sąlygos sparčiai e-miesto plėtrai.	2.2. Santykinai mažas internetu teikiamų viešųjų paslaugų skaičius.
3. EKONOMINĖ APLINKA	
3.1. Stiprus informacinių technologijų, telekomunikacijų, mechanikos, elektronikos (mechatronikos), medicinos ir farmacijos intelektinis potencialas universitetuose bei verslo struktūrose.	3.1. Nepakankami materialinių ir tiesioginių užsienio investicijų augimo tempai, žemi vienam gyventojui tenkančių investicijų rodikliai.
3.2. Lietuvos mastu aukštas gyventojų verslumo lygis.	3.2. Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos pagal atskiras profesijas ir kvalifikaciją neatitikimas.
4. SOCIALINĖ APLINKA	
4.1. Išplėtotas universitetų ir kolegijų tinklas (dėl Kauno Medicinos Universiteto ir jo klinikų Kaunas yra dominuojantis šalies medicinos paslaugų centras).	4.1. Santykinai maža darbingo amžiaus žmonių dalis.
4.2. Gilios miesto kultūros ir sporto tradicijos	4.2. Silpna švietimo, kultūros, sporto, socialines paslaugas teikiančių, sveikatos priežiūros įstaigų ir policijos materialinė-techninė bazė.
5. SUSISIEKIMAS, INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	
5.1. Keturių transporto modų koncentracija	5.1. Pasenusi eismo organizavimo sistema
5.2. Aukštas aprūpinimo nuolatos gerinama inžinerine infrastruktūra lygis	5.2. Nėra miesto pietrytinės apylankos; trūksta efektyvaus vakarinės apylankos sujungimo su miesto gatvių tinklu.

GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
1. BENDROSIOS GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS	
1. Techninė ir finansinė Europos Sąjungos ir kitų šalių parama padidins galimybę sparčiau įgyvendinti įvairaus pobūdžio projektus.	1. Darbingo amžiaus žmonių emigracija į kitus regionus ir šalis, ieškant palankesnių darbo ir socialinių sąlygų, mažins miesto konkurencingumą.
2. FIZINĖ APLINKA	
2.1. Apleistų ir netinkamai naudojamų miesto teritorijų efektyvus panaudojimas pagerins miesto urbanistinę struktūrą, jo įvaizdį, estetines savybes.	2.1. Kompleksiškai nerenovuojant gyvenamųjų pastatų ir netvarkant jų aplinkos, dalis jų gali tapti netinkamais gyventi.
2.2. Optimalus teritorijų planavimas formuojant naujus rajonus ir plėtojant rekreacinių teritorijų sistemą pagerins gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas mieste.	2.2. Neracionali urbanizacija mažins esamas ir potencialias rekreacinių zonų teritorijas.
3. VISUOMENINĖ APLINKA	
3.1. Savivaldybės, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir bendruomenės bendradarbiavimas sudarys sąlygas spartesnei miesto ekonominei ir socialinei plėtrai	3.1. Didelė Savivaldybės administracijos darbuotojų kaita sudarys kliūtys efektyviam Savivaldybės darbui
3.2. Savivaldybės veiklos tobulinimo priemonių įgyvendinimas pagerins strateginį ir operatyvinių Savivaldybės administracijos valdymą	3.2. Nepakankamas e-Kauno strateginio plano įgyvendinimo finansavimas ne leis pasiekti plane užsibrėžtų tikslų.
4. EKONOMINĖ APLINKA	
4.1. Ekonominio ir mokslinio potencialo panaudojimas sudarys palankesnes sąlygas kurti aukštos pridėtinės vertės produktus ir padidins miesto konkurencingumą.	4.1. Pasenusios technologijos, žemas darbuotojų mokymosi visą gyvenimą lygis mažins Kauno miesto įmonių konkurencingumą šalies ir ypač tarptautiniu mastu.
4.2. Multimodalinio pervežimo plėtra Kauno regione padidins sausumos, oro ir vandens transporto infrastruktūros panaudojimą.	4.2. Mažėjančios investicijų apimtys darys neigiamą įtaką miesto ūkio plėtrai
5. SOCIALINĖ APLINKA	
5.1. Socialinių įstaigų plėtra ir aktyvėjanti miesto bendruomenė mažins socialines problemas ir skatins modernios visuomenės kūrimąsi.	5.1. Regionai, turintys didesnę darbo vietų pasiūlą ir palankesnes socialines sąlygas, skatins darbo jėgos emigraciją.
5.2. Mokymasis visą gyvenimą suteiks galimybę prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių.	5.2. Neigiamos demografinės tendencijos ir blogėjanti ekonominė situacija didins socialines problemas.
6. SUSISIEKIMAS, INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	
6.1. Intermodalinio transporto potencialo išnaudojimas paspartins Kauno ekonominę plėtrą.	6.1. Vangus bendradarbiavimas tarp Kauno miesto ir Kauno rajono savivaldybių darys neigiamą įtaką susisiekimo ir priemiesčių infrastruktūros plėtrai.
6.2. Padidėjęs gyventojų naudojimas visuomeniniu transportu ir eismo organizavimo sistemos pritaikymas gyventojų poreikiams mažins grūsčių skaičių ir aplinkos užterštumą.	6.2. Neplėtojant gatvių tinklo kils grėsmė efektyvaus susisiekimo užtikrinimui mieste.

7. KAUNO MIESTO STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ĮVERTINIMAS

Kauno miesto **strateginio planavimo dokumentai** iš esmės atitinka Strateginio planavimo metodikoje ir Regionų plėtros planų metodikoje nustatytą strateginio planavimo sistemą ir principus, rengiant dokumentus laikytasi siūlomų planų rengimo metodų ir tvarkos, išlaikyta rekomenduojama plano struktūra. Vertinami bus šie strateginio planavimo dokumentai: Kauno miesto 2005 – 2015 metų strateginis veiklos planas, Savivaldybės teritorijos bendrasis planas, Vilniaus ir Kauno dvimiesčio strateginis planas, e-Kauno strateginis planas 2006 – 2015 metams, Socialinių paslaugų plėtros 2004 - 2014 metų strategija, Strateginis švietimo planas 2004 – 2012 m., Aplinkos apsaugos strategija 2006 – 2015 metams.

Rengiant ir įgyvendinant Kauno miesto strateginio planavimo dokumentus, nuosekliai laikomasi suderinamumo su Lietuvos nacionalinėmis ir Europos Sąjungos plėtros strategijomis principo, formuluojami aiškūs, apibrėžti ir pagrįsti uždaviniai. Vis dėlto rengiant strateginius planus, ypač šakines strategijas, užsibrėžiama įgyvendinti per planavimo laikotarpį sunkiai įgyvendinamas priemonės, priemonių suformuluojama pernelyg daug, neaiški jų prioriteto tvarka, vėliau skiriamas nepakankamas dėmesys planų įgyvendinimui.

Kauno miesto savivaldybės teritorijos **bendrasis planas** – svarbiausias miesto teritorijų planavimo dokumentas, sprendžiantis darnaus vystymo uždavinius, įgyvendinantis miesto viziją ir plėtros prioritetus. Kompleksiškai parengtas bendrasis planas sudaro pagrindą nuosekliai Strateginio veiklos plano ir šakinių strategijų rengimui bei nurodo jų įgyvendinimui aktualius sprendinius.

Ambicingas Vilniaus ir Kauno **dvimiesčio strateginis planas** įgyvendinamas ne visa apimtimi. Užsibrėžtus uždavinius įgyvendinti trukdo Vilniaus ir Kauno dvimiesčio vizijoje iki 2020 m. nustatytų Vilniaus ir Kauno bendradarbiavimo principų – Partnerystės, Novatoriškumo, Atvirumo - nepakankamas taikymas praktikoje.

Kaunui siekiančiam tapti miestu, kuriame informacinių technologijų naudojimas yra kasdienių veiklos procesų dalis, teikianti apčiuopiamą naudą visuomenei ir verslui, ypatingą reikšmę turi **e-Kauno strateginis planas**. Vis dėlto visų strateginio plano įgyvendinimo priemonių Savivaldybė nėra pajėgi finansuoti. Strategijos įgyvendinimą ir įgyvendimo priežiūrą apsunkina sudėtingas, dažnai viena kitą dalinai dubliuojančių, priemonių išdėstymas.

Socialinių paslaugų plėtros strategijos ir **Strateginio švietimo plano** priemonių visiškai integracijai į Kauno miesto savivaldybės strateginį veiklos planą taip pat gali iškilti rimtų problemų. Užsibrėžtų tikslų pasiekti gali neleisti ne tik nepakankamas Savivaldybės finansavimas, bet ir tokios problemos kaip preliminarus lėšų poreikio priemonių įgyvendinimui nenustatymas, neaiškus priemonių išdėstymas laike ir abstraktus laukiamų rezultatų įvardijimas.

Pagal minėtas metodikas nuosekliai parengtos **Aplinkos apsaugos strategijos** įgyvendinimui gali sukliudyti jau minėta priemonių pertekliaus problema.

Kauno miesto strateginio planavimo dokumentų tarpusavio suderinamumas ir papildomumas – svarbus žingsnis, siekiant įgyvendinti šiuose dokumentuose užsibrėžtus miestui aktualius uždavinius. Rengiant naujus strateginio planavimo dokumentus, būtina didesnę dėmesį skirti priemonių įgyvendinamumui, įgyvendinimo priežiūrai ir aiškiam prioritetinių priemonių išskyrimui.

8. KAUNO MIESTO 2005–2015 METŲ STRATEGINIO PLANO 2006 METŲ PRIEMONIŲ VYKDYMO ANALIZĖ

Atlikus Kauno miesto 2005-2015 metų strateginio plano įgyvendinimo analizę, galima daryti išvadą, kad įgyvendinant įvairius Savivaldybės, jai pavaldžių įstaigų ir kitų institucijų projektus bei atliekant jų funkcijas, strateginio planavimo dokumente nurodytų miesto plėtros kryptių laikytasi nenuosekliai, uždaviniai įgyvendinti fragmentiškai. Realiai neveikianti plano įgyvendinimo ir priežiūros sistema bei dažnai neaiškūs priemonių priskyrimo vienai ar kitai sričiai principai, dalinis jų persilieėjimas – pagrindinės strateginį planavimą ribojančios priežastys. 2006 metais buvo pastebimi ryškūs nukrypimai nuo patvirtinto strateginio plano, dėl to kaip pagrindinius plano vykdymo rezultatus galima įvardyti ribotą

pažangą, siekiant antros, trečios ir ketvirtos srities tikslų bei praktinį pirmos ir penktos sričių priemonių nevykdymą. Nors 2006 metais, palyginus su 2005 metais, priemonių plano įgyvendinimas yra intensyvesnis, išliekant esamam priemonių finansavimo lygiui, daugelio uždavinių įgyvendinimo prognozės yra pesimistinės. Siekiant efektyviau vykdyti strateginiame plane numatytas priemones, būtina atsisakyti mažiau svarbių priemonių, kartu įvertinant realias Savivaldybės finansavimo galimybes.

Priemonių plano priežiūrą, nuoseklų finansavimą ir tuo pačiu įgyvendinimą visų pirma apunkina dažnas vienos atsakingos institucijos nepaskyrimas. Dėl to atliekant strateginio plano korekcijas, rekomenduojama atsisakyti didžiosios dalies Savivaldybės kompetencijai nepriklausančių priemonių, išimtį taikant akivaizdžiai strateginėms miesto plėtros priemonėms. Šis žingsnis leistų sudėlioti priemones aiškia prioriteto tvarka, už jų įgyvendinimą atsakingais paskiriant konkrečią instituciją ar Savivaldybės struktūrinį padalinį. Atlikus šiuos pakeitimus, bus galima greičiau ir efektyviau siekti strateginių miesto plėtros tikslų bei vykdyti uždavinių įgyvendinimo monitoringą. Strateginio plano įgyvendinimo priežiūrai skirta rodiklių ataskaita dėl per trumpo ataskaitinio laikotarpio ir duomenų trūkumo kol kas negali būti panaudota efektyviai. Surinkti 2005 - 2006 metų duomenys bus vertingi, rengiant kitų metų Strateginio plano priežiūros ataskaitas. Trijų ir daugiau metų duomenys leis objektyviai įvertinti miesto plėtros tendencijas ir teikti išsamias rekomendacijas dėl tolimesnio strateginio plano įgyvendinimo.

1 lentelė

Savivaldybės lėšų dalis panaudota 2006 metais įgyvendinant 2005-2015 metų strateginį planą, lyginant su suplanuotu bendru Savivaldybės lėšų poreikiu 2005 – 2015 metams

Kauno miesto 2005–2015 metų strateginio plano srities pavadinimas	Suplanuotas bendras Savivaldybės lėšų poreikis Kauno miesto 2005–2015 metų strateginiam planui įgyvendinti, tūkst. Lt	2006 metais panaudotos Savivaldybės lėšos įgyvendinant Kauno miesto 2005–2015 metų strateginį planą, tūkst. Lt	2006 metais panaudotų Savivaldybės lėšų įgyvendinant Kauno miesto 2005–2015 metų strateginį planą dalis nuo bendro 2005-2015 m. Savivaldybės lėšų poreikio, proc.
1 sritis. Mokslo ir žinių ekonomikos plėtra	666869	1811,2	0,27
2 sritis. Darnios ir veržlios visuomenės kūrimas	221234	30337,8	13,7
3 sritis. Miesto aplinkos kokybės gerinimas	475225	7035,0	1,48
4 sritis. Miesto patrauklumo didinimas	199276	11069,0	5,55
5 sritis. Miesto valdymo kokybės gerinimas	10040	140,0	1,39
Iš viso	1572644	50393,0	3,2

2006 metais didžiausia Savivaldybės panaudotų lėšų dalis tenka „Darnios ir veržlios visuomenės kūrimui“. Per ataskaitinius metus šiai sričiai panaudota 13,7 % bendro suplanuoto lėšų poreikio. Esant tokiai tendencijai, tikėtina, jog iki 2015 metų bus panaudotos visos Savivaldybės lėšos, numatytos antrai sričiai.

Mokslo ir žinių ekonomikos plėtrai numatyta skirti daugiau kaip 666,9 mln. litų, tai sudaro 42,4 proc. viso strateginio plano įgyvendinimo poreikio, tačiau 2006 metais panaudota tik neįžymi šių lėšų dalis. Sudaromos prielaidos teigti, kad pasibaigus 2005 – 2015 metų laikotarpiui, siekiant pirmos srities tikslų, bus įsisavinta mažiau nei trečdalis planuotų lėšų ir visa apimtimi įgyvendinti tik keli numatyti uždaviniai.

2 lentelė

Savivaldybės lėšų dalis panaudota 2006 metais įgyvendinant 2005-2015 metų strateginį planą lyginant su 2006 metams planuotu Savivaldybės lėšų poreikiu

Kauno miesto 2005–2015 metų strateginio plano srities pavadinimas	Suplanuotas Savivaldybės lėšų poreikis 2006 metams, Kauno miesto	2006 metais panaudotos Savivaldybės lėšos įgyvendinant Kauno	2006 metais panaudotų Savivaldybės lėšų

	2005–2015 metų strateginiam planui įgyvendinti, tūkst. Lt	miesto 2005–2015 metų strateginį planą, tūkst. Lt	įgyvendinant Kauno miesto 2005–2015 metų strateginį planą dalis nuo planuoto 2006 m. Savivaldybės lėšų poreikio, proc.
1 sritis. Mokslo ir žinių ekonomikos plėtra	48129,6	1811,2	3,7
2 sritis. Darnios ir veržlios visuomenės kūrimas	20070,4	30337,8	151,2
3 sritis. Miesto aplinkos kokybės gerinimas	45030,8	7035,0	15,6
4 sritis. Miesto patrauklumo didinimas	19322,6	11069,0	57,3
5 sritis. Miesto valdymo kokybės gerinimas	1376,1	140,0	10,17
Iš viso	133171,8	50393,0	37,8

3 lentelė

Savivaldybės lėšų dalis panaudota 2005-2006 metais įgyvendinant 2005-2015 metų strateginį planą

Srities Nr.	Suplanuotas bendras Savivaldybės lėšų poreikis Kauno miesto 2005 - 2015 metų strateginiam planui įgyvendinti, tūkst. Lt	2005 metais panaudotos Savivaldybės lėšos įgyvendinant Kauno miesto 2005 - 2015 metų strateginį planą		2006 metais panaudotos Savivaldybės lėšos įgyvendinant Kauno miesto 2005 - 2015 metų strateginį planą		2005 - 2006 metais panaudotos Savivaldybės lėšos įgyvendinant Kauno miesto 2005 - 2015 metų strateginį planą	
		tūkst. lt.	proc.	tūkst. lt.	proc.	tūkst. lt.	proc.
1	666869	1478,0	0,22	1811,2	0,27	3289,2	0,49
2	221234	13569,0	6,13	30337,8	13,7	43906,8	19,8
3	475225	9010,0	1,90	7035,0	1,48	16045,0	3,38
4	199276	11204,0	5,62	11069,0	5,55	22273,0	11,18
5	10040	435,0	4,33	140,0	1,39	575,0	6,60
Iš viso	1572644	35696	2,27	50393,0	3,2	86089,0	5,47

Bendrame strateginio plano vykdymo kontekste matyti, kad tiek 2005 metais, tiek 2006 metais įsisavinta nepakankamai lėšų. Per dvejus metus Savivaldybė panaudojo tik 5,47 % suplanuotų lėšų, o tai leidžia priėti prie išvados, kad esant tokiems tempams, pasibaigus strateginio plano vykdymui (iki 2015 metų) iš viso bus panaudota tik šiek tiek daugiau kaip 30 % numatytų lėšų.

9. KAUNO MIESTO VIZIJA

Atliekant Kauno miesto 2005-2015 m. strateginio plano korektūrą 2008-2015 m. laikotarpiui buvo nuspręsta iš esmės nekeisti Kauno miesto 2005-2015 m. strateginiame plane pateiktos Kauno miesto vizijos.

Kauno miesto vizija yra tokia:

Kaunas – universitetinis Baltijos jūros regiono mokslo, žinių ekonomikos ir aukštųjų technologijų sklaidos miestas, Rytų Europos transporto ir logistikos centras, šalies kultūros židinys, sporto sostinė ir upių uostas.

Jame gyvena kūrybinga, nuolat besimokanti, dvasiškai turtinga, sveika ir saugi visuomenė.

Tai patogus miestiečiams, patrauklus investuotojams ir svingas atvykstantiems žmonėms miestas.

Vizijos įgyvendinimas yra pagrįstas didžiausiomis Kauno stiprybėmis – jo geografine padėtimi, universitetais, institutais, kolegijomis ir mokyklomis.

10. KAUNO MIESTO PLĖTROS SRITYS, TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

Kauno miesto plėtra yra skirstoma į keturias prioritetines sritis, kurios yra dalinamos į tikslus, o tikslai – į uždavinius. Kiekvienas uždavinys susideda iš vienos ar daugiau priemonių (žr. 1 priedą).

Strateginiame plane pateiktos prioritetinės plėtros kryptys, tikslai ir uždaviniai atliekant strateginio plano korekciją, esant poreikiui, koreguojami minimaliai, naujos strateginės miesto plėtros priemonės įtraukiamos į atitinkamus uždavinius. Strateginiame plane pateiktos priemonės, lėšų poreikis bei jų paskirstymas pagal finansavimo šaltinius yra preliminarus ir periodiškai tikslinamas, atsižvelgiant į pasikeitusią situaciją. Plano stebėseną atliekama kasmet vertinant rodiklių sistemoje (žr. 2 priedą) pateiktų rodiklių pokyčius.

1. KONKURENCINGOS EKONOMIKOS PLĖTRA

1.1. Didinti miesto investicinį patrauklumą;

1.1.1. uždavinys. Kurti investicijoms palankią verslo aplinką

1.1.2. uždavinys. Sudaryti sąlygas žinių ekonomikos plėtrai

1.2. Efektyviai išnaudoti miesto turizmo potencialą;

1.2.1. uždavinys. Plėtoti viešąją turizmo infrastruktūrą

1.2.2. uždavinys. Išryškinti ir parodyti miesto kultūros paveldo išskirtinumą

2. DARNIOS IR VERŽLIOS VISUOMENĖS KŪRIMAS

2.1. Didinti Kauno, kaip švietimo ir mokslo miesto, reikšmę;

2.1.1. uždavinys. Užtikrinti aukštą švietimo ir ugdymo paslaugų kokybę

2.1.2. uždavinys. Gerinti aukštojo mokslo studijų kokybę, stiprinti aukštojo mokslo įstaigų mokslinė-tiriamąją veiklą

2.2. Gerinti miesto kultūrinio ir sportinio gyvenimo kokybę;

2.2.1. uždavinys. Plėtoti viešąją kultūros ir sporto infrastruktūrą

2.2.2. uždavinys. Didinti kultūros įstaigų, sporto paslaugų kokybę ir prieinamumą

2.3. Gerinti miesto gyventojų sveikatą ir socialinę integraciją;

2.3.1. uždavinys. Mažinti socialinę atskirtį ir vykdyti jos prevenciją

2.3.2. uždavinys. Plėtoti Kauną kaip vieną iš Europos sveikatos centrų

2.3.3. uždavinys. Užtikrinti saugumą mieste

3. MIESTO APLINKOS KOKYBĖS GERINIMAS

3.1. Plėtoti miesto susisiekimo infrastruktūrą;

3.1.1. uždavinys. Tobulinti miesto vidaus susisiekimo tinklą ir eismo valdymo sistemą

3.1.2. uždavinys. Plėtoti visuomeninio ir bevariklio transporto sistemas

3.1.3. uždavinys. Didinti Kauno, kaip logistikos miesto, patrauklumą

3.2. Atnaujinti ir plėtoti inžinerines sistemas;

3.2.1. uždavinys. Atnaujinti ir plėsti vandens tiekimo ir nuotekų sistemas

3.2.2. uždavinys. Modernizuoti ir plėtoti atliekų šalinimo sistemą

3.2.3. uždavinys. Plėtoti energetikos sistemą

3.3. Užtikrinti darnią miesto plėtrą;

3.3.1. uždavinys. Subalansuotai plėtoti urbanistinę struktūrą

3.3.2. uždavinys. Mažinti miesto taršą ir plėtoti aplinkosauginį švietimą

3.3.3. uždavinys. Tausojančiai naudoti ir turtinti gamtos išteklius, puoselėti gamtovaizdį

3.3.4. uždavinys. Gerinti būstą ir jo aplinką

4. MIESTO VALDYMO KOKYBĖS GERINIMAS

4.1. Didinti miesto valdymo efektyvumą;

4.1.1. uždavinys. Supaprastinti sprendimų priėmimo procedūras ir didinti jų skaidrumą, siekiant į rezultatus orientuoto miesto valdymo

4.1.2. uždavinys. Skatinti bendruomenės dalyvavimą miesto valdyme

4.1.3. uždavinys. Plėtoti bendradarbiavimą su kitomis organizacijomis, miestais ir regionais

4.1.4. uždavinys. Siekti, kad Kaunas taptų e-miestu